

Årsredovisning 2016

AB Göta kanalbolag

1. Innehåll

1. Innehåll.....	1	5.5 Leverantörskedja	28
2. Året som har gått	5	5.6 Göta kanals attraktivitet som besöksmål.....	29
3. Vd har ordet	7	5.6.1 Kundnöjdhet.....	29
4. Om Göta kanalbolag	9	5.6.2 Cykelled utvecklar ekoturism...	33
4.1.1 Bolagets ursprung.....	9	6. Process för att identifiera rapportinnehåll	36
4.1.2 Ägarförhållanden	9	6.1 Identifiering av potentiella områden	36
4.1.3 Göta kanals roll idag	9	6.1.1 Väsentlighetsmatris.....	36
4.1.4 Samverkan Göta kanal	9	6.1.2 Validering	37
4.2 Bolagets verksamhet.....	10	6.2 Översyn	38
4.3 Besökare och marknader	10	7. Om hållbarhetsredovisningen.....	40
4.4 Framtida utmaningar	11	7.1.1 Inga signifikanta förändringar ..	40
4.5 Göta kanalbolags policydokument...	12	7.1.2 Försiktighetsprincipen.....	40
5. Hållbarhetsarbete och väsentliga resultatindikatorer.....	14	7.2 Medlemskap.....	40
5.1 Sammanställning av årets resultat ...	14	8. Finansiella rapporter	41
5.2 Styrning av bevarande och kanalsäkerhet	15	8.1 Förslag till resultatdisposition	42
5.2.1. Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde.....	15	8.2 Resultaträkning	43
5.2.2 Risker och möjligheter kopplade till klimatförändringar EC2	16	8.3 Balansräkning.....	44
5.2.3 Dammsäkerhet.....	18	8.3.1 Rapport förändring av eget kapital	45
5.2.4 Väsentligt stöd från det allmänna	18	8.4 Kassaflödesanalys.....	46
5.3 Upplysningar om hållbarhetsstyrning för biologisk mångfald	20	8.5 Noter till de finansiella rapporterna	47
5.3.1 Ugglebergets naturreservat.....	23	Not 1 Allmänna redovisningsprinciper	47
5.3.2 Strandskydd	23	Not 2 Nettoomsättningens fördelning	49
5.3.3 Riskbedömning	23	Not 3 Leasingavtal	49
5.4 Upplysningar om hållbarhetsstyrning arbetssäkerhet.....	24	Not 4 Arvode till revisorer	49
5.4.1 Arbetslivsträning	28	Not 5 Anställda och personalkostnader	49

Not 6 Skatt.....	51	9. Bolagsstyrningsrapport.....	56
Not 7 Programvaror	51	9.1.1 Styrelsens arbetsformer	56
Not 8 Byggnader och mark.....	51	9.2 Presentation av styrelsen	57
Not 9 Maskiner och inventarier	52	9.2.1 Arbetstagarrepresentant.....	58
Not 10 Finansiella anläggningstillgångar.....	52	9.2.2 Revisor	58
Not 11 Övriga fordringar	52	9.3 Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten	59
Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	52	9.4 Revisionsberättelse.....	60
Not 13 Checkräkningskredit	53	9.5 Revisorsyttrande om huruvida årsstämman riktlinjer om ersättningar till ledande befattningshavare har följts	62
Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	53	9.6 Revisors rapport över översiktlig granskning av AB Göta kanalbolags hållbarhetsredovisning.....	63
Not 15 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	53	10. GRI-innehållsförteckning	65
Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut	53		

AB Göta kanalbolag
Org.nr 556197-7587

Årsredovisning med hållbarhetsredovisning
för räkenskapsåret
2016-01-01 – 2016-12-31.

Datum föregående publicering:
2016-04-25. Rapporten publiceras årligen.
Foto: AB Göta kanalbolag,
Oscar Lürén.

AB Göta kanalbolag
Box 3
591 21 Motala
Tel 0141-20 20 50
info@gotakanal.se
www.gotakanal.se

Kontaktperson för denna rapport:
Maria Elken Person,
Ekonomi- och HR-chef,
AB Göta kanalbolag

Styrelsen och verkställande direktör för
AB Göta kanalbolag avger härmed följande
årsredovisning med hållbarhetsredovisning.

2. Året som har gått

I årets förvaltningsberättelse är det fortsatt renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 som har en central roll. Här säkras kanaldriften på det kulturhistoriska byggnadsverket Göta kanal och anpassas till dagens säkerhetskrav. Arbetet med att utveckla Göta kanal som ett hållbart besöksmål och en av de starkaste drivkrafterna för svensk och internationell besöksnäring pågår ständigt.

Marknad och information

Ökad försäljning av fritidsbåtsbiljetter 2016 innebar ett trendbrott. Intensifierade marknadsinsatser för kundgruppen fritidsbåtar har genomförts. Uppdraget för säsongspersonalen har förtydligats och personalen får mycket beröm från både fritidsbåtskunder och rederier. För att ytterligare förtydliga marknadsföringen och varumärket Göta kanal har varumärkesplattformen uppdaterats inom ramen för samverkansprojektet med kommuner och de företag som ingår i nätverket Officiell Partner Göta kanal. Arbetet, med att ta cykelleden vidare till en sammanhängande led längs med hela Göta kanal, har påbörjats. I maj 2016 invigde närings- och innovationsministern en slussportsutställning, som är ett av de första stegen i satsningen mot ett besökscentrum vid Bergs slussar. Under året har tv-produktionen Världens Barn med en kanalrodd för välgörenhet genomförts.

Kanalanläggning

Göta kanalbolags anläggningsavdelning har under året fortsatt att utveckla arbetet med det systematiska underhållet för att kanalen ska vara långsiktigt farbar och för att minimera akuta situationer. Anläggningen kräver allt mer av bolagets uppmärksamhet, då gamla konstruktioner och svåra markförhållanden medför stora insatser för att hålla kanalanläggningen i säkert skick. För att komma till rätta med detta, har renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 initierats. Större projekt, som har genomförts under året, är grundförstärkning och tätning av slussen i Söderköping, förstärkningsarbeten av kanalprofilen i centrala Motala i anslutning till Hårstorpsdammen samt återställning av den ursprungliga kanalprofilen inklusive dragväg i Norsholm. Nu pågår, inför 2017, planeringsarbetet som kommer att innebära de mest omfattande insatserna under den femåriga projekttiden. De första 250 miljoner kronorna för projektet är säkrade från staten och ett intensivt arbete, för att säkra ytterligare finansiering, pågår.

Fastighet

Bolaget har under året förvärvat anrika Göta Hotell, som är en viktig symbolbyggnad för Göta kanal. På så sätt har förutsättningar för turism förstärkts i Borensberg och boendemöjligheter med restaurang finns kvar. Ett annat exempel på arbetet med att skapa förutsättningar för turism året runt är de investeringar, som gjorts i tillbyggnaden av Kapten Billes vandrarhem och restaurang i Norsholm. Förvaltningen av bolagets skogsinnehav har under årets förts över i intern regi.

Ekonomi och HR

Bolagets arbete med översyn av rutiner och intäktskontroll har fortsatt och extra fokusering har under året gjorts för att, genom digitalisering, effektivisera flöden för leverantörs- och kundfakturor. Processen för rekrytering av säsongspersonal har uppgraderats ytterligare för att skapa ett tydligare och effektivare flöde. Bolaget vill förmedla en positiv upplevelse av varumärket Göta kanal till alla som är med i rekryteringen. Byte av redovisningsprincip för rapportering påverkar att rapporterade intäkter blir lägre då anslag hanteras via balansräkningen.

Flerårsöversikt (tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Rörelsens intäkter	47 154	62 356	73 252	71 370	70 234
Resultat efter finansnetto	7	-2 776	13	6	44
Avkastning på eget kapital (%)	0,02%	-6,82%	0,03%	0,10%	0,10%
Balansomslutning	65 625	57 762	62 728	57 379	66 356
Soliditet (%)	68,06%	68,05%	67,10%	73,40%	63,30%
Antal anställda	38	37	40	39	40

3. Vd har ordet

2016 har varit ett händelserikt år i Göta kanalbolags mer än 200 år långa historia. Vid bolagsstämman antogs nya ekonomiska mål och uppdragsmål för verksamheten. Stora delar av verksamheten ska drivas på kommersiella grunder där hela överskottet återinvesteras i verksamheten. Till det kommer den anslagsfinansierade delen, som är en förutsättning för att verksamheten ska vara hållbar över tid och att Göta kanal bevaras för kommande generationer. Hållbarhetsmålen, som styrelsen fastställde 2013, är nu uppfyllda. Genom de nya uppdragsmålen har hållbarhetsperspektiven vässats ytterligare och detta arbete är nu, än mer än tidigare, en integrerad del i bolagets verksamhet. Under året har strategier utvecklats för att möta de nya målen och redan första året har vi en hög målpuppfyllnad. Vi ser fram emot att med kraft från hela organisationen ta detta arbete vidare under 2017. En första analys av bolagets mål i förhållande till FN:s nya Agenda 2030 för hållbar utveckling, har genomförts. Hur detta kommer att påverka bolagets arbete blir en fråga för 2017.

För att skapa hållbara affärer utgår bolaget från sitt bevarandeuppdrag, som omfattar det kulturhistoriska värdet och kanalens långsiktiga attraktivitet. För att skapa förutsättningar för turism blir uppdragsmålet kopplat till båttrafiken och utvecklingen av ekoturism i kanalområdet två viktiga faktorer.

Besöksmålet Göta kanal välkomnar besökare som kommer för att uppleva Göta kanal på olika sätt, året runt; i båt, på cykel, till fots eller med bil/husbil. Lyhördhet gentemot samtliga kundsegment ger bolaget möjlighet att utveckla verksamheten i en riktning som stimulerar kundnöjdheten. Glädjande är att vi kan notera positiva signaler från samtliga kundsegment.

Göta kanal är en motor i svensk besöksnäring och många företag är beroende av Göta kanal för sin verksamhet. Göta kanalbolag tar en aktiv roll för att stimulera och utveckla det lokala näringslivet med koppling till kanalen i de sju kanalkommunerna. Nytt för 2016 är att hållbarhetsmålet för kundnöjdhet har utökats genom de nya uppdragsmålen. Vi mäter nu kundnöjdheten för fler kundsegment, vilket ger oss indikationer på hur arbetet med utvecklingen av den hållbara besöksnäringen framskrider.

En förutsättning för all verksamhet är att kanalanläggningen är säker och i väl fungerande skick. Vi har nu avslutat det första året på Göta kanal 2.0, det mest omfattande renoveringsprojektet i kanalens historia. Ett viktigt arbete inom projektet för kanalanläggningen är insatser som rustar för bättre säkerhet, förutsättningar för att bättre klara klimatförändringar samt anpassning till den nya dammsäkerhetsförordningen. Sedan starten av det femåriga upprustningsprojektet har 33 insatser påbörjats eller genomförts och det är med glädje vi kan konstatera att kanalen nu är säkrare och i bättre funktion än på länge. Samtliga avslutade projekt har fallit väl ut. Dock har försvarande element som inte framkom under projekteringsfasen, i några fall fördyrat insatserna jämfört med budget. Renoveringsprojektet är fortsatt en av de största utmaningarna för bolaget under kommande år. Arbetet med projektering och finansiering pågår och nya projekt genomförs kontinuerligt under den del av året som Göta kanal inte är öppen för båttrafik. Projektledningen för Göta kanal 2.0 ligger som ett eget område inom bolagets verksamhet och följer samma rutiner när det gäller ekonomisk planering och uppföljning samt riskanalys.

Som ny VD ser jag med tillförsikt fram emot 2017. Nya möjligheter att utveckla våra hållbara affärer dyker upp och här rustar vi för framtiden. Kommande år prioriterar vi projekt inom ekoturism bl. a. genom hållbar produktutveckling för besöksnäringen. Stort fokus inom detta är att, utmed hela Göta kanal, skapa en nationell cykelled med internationell dragningskraft och standard.

Roger Altsäter,
Vd Göta kanalbolag

4. Om Göta kanalbolag

Göta kanal är det största byggnadsprojekt som har genomförts i Sverige. Kanalsträckningen mellan Sjötorp vid Vänern och Mem vid Östersjön är 190 kilometer, varav 87 kilometer grävd kanal. Via de 58 slussarna höjs eller sänks båtarna totalt 92 meter över havsnivå. De första dryga hundra åren efter invigningen 1832 utgjorde kanalen en viktig kommunikation- och transportled.

4.1.1 Bolagets ursprung

Göta kanalbolag bildades 1810 på uppdrag av Karl XIII och samma år utfärdade kungen det privilegiebrev som gav bolaget rätt att bygga och driva Göta kanal. Tack vare kanalens byggherre Baltzar von Platen förverkligades en gammal dröm om att förbinda Sveriges öst- och västkust. Detta blev det första steget i moderniseringen av Sveriges infrastruktur och sättet att organisera och finansiera arbetet utgjorde sedan modell för uppbyggnad av både järnvägs- och högspänningsnätet.

4.1.2 Ägarförhållanden

Bolaget har sedan 1978 varit i statlig ägo och ägandet förvaltas av Näringsdepartementet. Två riksdagsbeslut, 1992 och 1994, är vägledande för Göta kanalbolags uppdrag och ändamål. På bolagsstämman 2016 fastställdes nya ekonomiska- och uppdragsmål för bolaget.

4.1.3 Göta kanals roll idag

Bolagets verksamhet samlas under varumärket Göta kanal. Bolagets uppdrag från ägaren, staten, kan sammanfattas enligt följande:

Driva och förvalta Göta kanal så att dess värde såväl som kulturhistoriskt byggnadsverk och turistattraktion vidmakthålls.

För att vidmakthålla värdet som kulturhistoriskt byggnadsverk måste Göta kanal återställas och bevaras. Att vidmakthålla Göta kanals värde som turistattraktion kan inte bolaget göra ensamt, utan i samverkan med många aktörer inom besöksnäringen. Därför måste rätt förutsättningar för turism skapas.

Göta kanal är idag ett viktigt, och i allra högsta grad levande, kulturhistoriskt byggnadsverk. Som besöksmål är Göta kanal en viktig motor för den svenska besöksnäringen och attraherar besökare både från Sverige och flera internationella marknader. Det är fritids- och passagerarbåtarna på kanalen som utgör den huvudsakliga attraktionskraften, men Göta kanalupplevelsen utgörs av en mängd företag med koppling till kanalen som levererar varor och tjänster inom boende, mat, resor, upplevelser m.m.

4.1.4 Samverkan Göta kanal

En viktig del i uppdraget att skapa förutsättningar för turism, är Göta kanalbolags initiativ till Samverkan Göta kanal där de två regionerna, de sju kanalkommunerna och 48 företagare inom besöksnäringen samverkar för att gemensamt utveckla varumärket och besöksområdet Göta kanal. Inom samverkansprojektet drivs även företagsnätverket Officiell Partner Göta kanal. Gemensamma strategier utarbetas för att stärka Göta kanalområdets roll som ett ledande besöksmål i Sverige. Detta mynnar ut i gemensamma marknadsaktiviteter, för vilka bolaget är projektledare. Bolaget lägger fokus på den kvalitativa utvecklingen av besöksmålet genom att involvera medlemsföretagen för att nå gemensamt uppsatta mål. Samverkansprojektet har funnits i någon form sedan 1999 och bedrivs i treårscykler. Hur nöjda medlemmarna är med samverkansformen mäts årligen från och med 2016.

4.2 Bolagets verksamhet

Delar av bolagets verksamhet, kanal- och fastighetsrörelsen, styrs utifrån specifika uppdragsmål för att främja både bevarande av kanalansläggningen/byggnader samt kanalens attraktivitet som besöksmål. Den del av bolagets verksamhet som rör skogsrörelsen styrs av tydliga lönsamhetsmål. Intäkterna från skogsdriften återinvesteras i åtgärder och aktiviteter som främjar bolagets uppdragsmål. Från 2016 rapporterar bolaget efter regelverket RFR2 och hanterar anslagsfinansierad utrustning mestadels på balansräkningen.

Bolaget gör uppföljning av produkter/tjänster inom tre huvudsakliga rörelsegränar:

Rörelsegren	Exempel på produkter	Rörelseintäkt 2016 (Tkr)	Rörelseintäkt 2015 (Tkr)
Kanal- och fastighetsrörelsen totalt		39 944	56 206
<i>varav kanal- och fastighetsrörelse</i>		<i>29 044</i>	<i>30 621</i>
Exempel på tjänster:			
Manövrering slussar och broar.	Kanalbiljetter/upplevelser.		
Projektledning gemensam marknadsföring av kanalområdet.			
Fastighetsförvaltning	Uthyrning lokaler och bostäder. Upplåtelse av mark för ställplatser för husbilar, parkeringsplatser och sjömackar.		
	Utarrendering mark och upplåtelse av jakt- och fiskerätter.		
<i>varav kanalupprustning och underhåll (anslagsfinansierad)</i>		<i>10 900</i>	<i>25 585</i>
Exempel på tjänster:			
Underhåll och upprustning av anläggningen.	Underhåll och upprustning av anläggningen.		
Skogsrörelse		7 210	6 150
Exempel på tjänster:			
Skogsförvaltning	Avkastning skogsrörelsen.		

4.3 Besökare och marknader

All verksamhet är förlagd till Sverige och turistverksamheten attraherar besökare från ett stort antal länder. Besökarna till Göta kanalområdet kan delas in i fyra huvudsakliga kundgrupper; fritidsbåtar, rederier, landbesökare och kunder till företagare längs med kanalen.

Försäljningen av fritidsbåtsbiljetter har varit nedåtgående under några år, men ökade igen under 2016 då försäljningen återhämtades något. Men det är inom landturismen den stora utvecklingspotentialen finns. Husbilsmarknaden sticker särskilt ut genom en kraftig tillväxt under flera år. Detta är ett exempel på förändringar i omvärlden som utmanar bolaget till anpassning. Under senaste året har bolaget därför anlagt ett flertal ställplatser för husbilar för att möta den ökande efterfrågan. För att få ett direkt mått på Göta kanals attraktivitet som besöksmål, mäts från och med 2016 kundnöjdheten på ett likvärdigt sätt hos fritidsbåtskunder, landbesökare, rederier, och företagsmedlemmar i Officiell Partner Göta kanal.

Både fritidsbåtskunden och landbesökaren kommer från samma geografiska marknader. I tabellen nedan visas vilka områden som är störst för fritidsbåtsmarknaden.

Marknad	Andel av totala fritidsbåtmarknaden på Göta kanal			
	2016	2015	2014	2013
Sverige	72%	69%	72%	74%
Tyskland	12%	13%	10%	9%
Danmark	6%	6%	7%	6%
Norge	2%	3%	3%	3%

Båtlivet är i ständig förändring och det påverkar den potentiella marknaden för bolaget. Båtagare spenderar i genomsnitt färre dagar ombord på sin båt. Försäljningen av nya båtar ligger på en nivå på lägre än 20 procent av försäljningen för 10 år sedan. Positiva inslag är att försäljningen av nya husbilar fortfarande ökar på en marknad som växt kraftigt under flera år.

Bolagets verksamhet berör många olika intressentgrupper och de som särskilt kan dra nytta av bolagets verksamhet inom besöksnäringen är:

- Kanalkommunerna har ett välkänt besöksmål i form av Göta kanal, som lockar besökare till kommunen och bidrar till kommunens attraktivitet, ökar antal arbetstillfällen och skatteintäkter.
- Företag inom besöksnäringen i kanalområdet får draghjälp till den egna verksamheten genom Göta kanals varumärke och besökare.
- Staten får ökade skatteintäkter tack vare bolagets verksamhet och genom alla verksamheter med koppling till kanalområdet.

4.4 Framtida utmaningar

2016 var det första året för Göta kanal 2.0, det renoveringsprojekt som Göta kanalbolags ägare, staten, och bolagsstyrelsen har beslutat att genomföra. Projektet innebär den största renoveringsinsatsen i kanalens historia där förutsättningar för framtida kanaltrafik säkerställs. Projektet inkluderar även omfattande insatser utifrån de nya riktlinjerna i dammsäkerhetsförordningen från 2014 och att anläggningen säkras och anpassas till dagens och framtidens klimat, där främst förändringar i nederbördsmonster påverkar kanalanslagningen. Fram till år 2020 har bolaget en stor utmaning i att genomföra omfattande renoveringsinsatser inom bland annat områdena dammsäkerhet, markförstärkning och avvattningssystem. Alla renoveringsinsatser utförs under de perioder som kanalanslagningen är vinterstängd så att verksamheten inte påverkas under sommarsäsongen. En utmaning för framtiden blir att anpassa anläggningsorganisationen för att kunna tillgodose det ökande underhåll som renoveringsinsatserna medför, liksom ökande underhållskostnader.

Besöksnäringens roll som svensk basindustri växer sig allt starkare. Tillsammans med offentliga och privata aktörer spelar Göta kanalbolag en viktig roll för att fortsätta stärka besöksmålet Göta kanal som reseanledning. Det bidrar till en positiv utveckling av det kanalrelaterade näringslivet där en kvantitativ och kvalitativ utveckling bidrar till fler arbetstillfällen, många gånger på landsbygden. Göta kanal utgör för kommunerna ett besöksmål som drar besökare till kommunen och bidrar samtidigt till en attraktiv boendemiljö för invånarna i de sju kanalkommunerna. En fråga är hur framtida samarbetsformer med kommuner och andra samverkansparter ska se ut.

Bolaget bedriver även specifika utvecklingsprojekt i nära samarbete med respektive kommun. Här förs en tät dialog för att gemensamt utveckla kanalområdet. Som exempel på platsutveckling från året, kan nämnas samarbete med Töreboda kommun angående exploatering av kanalnära, kommunägd mark samt samarbete med Mariestads kommun angående utveckling av Sjötorp. Göta kanalbolag har tillsammans med Linköpings kommun formulerat en avsiktsförklaring med en gemensam vision om ett året-runt-öppet besökscentrum vid Bergs slussar där Göta kanals fascinerande historia, nutid och framtid ska berättas för svenska, så väl som internationella, besökare. I maj 2016 invigde Närings- och

innovationsminister Mikael Damberg det första steget mot ett nytt besökscentrum tillsammans med landshövding Elisabeth Nilsson och kommunstyrelsens ordförande i Linköpings kommun Kristina Edlund. Det första steget inkluderar två permanenta utställningar; en slussportsutställning utomhus samt en inomhusutställning om kanalens historia och utveckling fram till idag med renoveringsprojektet Göta kanal 2.0. Sedan länge finns dessutom två permanenta utställningar, en i Sjötorp och en i Motala, som berättar delar av kanalens historia. Utmaningen ligger i att anpassa olika delar av kanalområdet efter kraven från framtidens turist. Ett konkret exempel är växande efterfråga på hotellstandard, vilket är en brist i kanalområdet.

4.5 Göta kanalbolags policydokument

Policydokumenten omfattar hela bolaget och är riktlinjer för all verksamhet och fastställs av bolagsstyrelsen. Dessa utgör personalens gemensamma plattform och är en guide för det dagliga arbetet liksom för strategiska beslut. Policydokumenten ska även betraktas som en ledstång för de resultatindikatorer som rapporteras för året.

Våra policydokument inkluderar

- Etikpolicy
- Personalpolicy
- Miljöpolicy
- Kommunikationspolicy

Dessa policydokument redovisas i sin helhet i Göta kanalbolags årsredovisning för 2014. Den enda förändringen är ett tillägg i etikpolicyn med lydelsen: ”Den Näringslivskod som Institutet mot Mutor tagit fram vägleder oss i frågor om hur gåvor, belöningar och andra gåvor i näringslivet får användas och bedömas.”

Rutiner policys

Bolagsstyrelsen ansvarar för samtliga policydokument och de granskas årligen på styrelsens strategimöte och revideras vid behov. Dokumenten finns tillgängliga för alla anställda via bolagets intranät och går igenom med nya åretruntanställda. Varje funktionschef ansvarar för att informera och utbilda sina medarbetare i de riktlinjer som är fastställda för bolaget och att gå igenom eventuella uppdateringar när sådana beslutats av bolagsstyrelsen, dock utan signeringskrav. All säsongspersonal får årligen i samband med att de skriver på sitt anställningsavtal, även skriva under på att de har tagit del av bolagets alkohol- och drogpolicy, som är en del av personalpolicyn. För många medarbetare är Göta kanalbolag den första arbetsgivaren. Genom att policyn skrivs under vill bolaget betona vikten av eget ansvar och att policys efterlevs. I underlagen för offentliga upphandlingar hänvisar bolaget alltid till miljöpolicyn.

5. Hållbarhetsarbete och väsentliga resultatindikatorer

Som grund för all verksamhet ligger Göta kanalbolags uppdrag att driva och förvalta Göta kanal så att dess värde såväl som kulturhistoriskt byggnadsverk och turistattraktion vidmakthålls. För att styra verksamheten beslutar bolagsstyrelsen om inriktningen på verksamheten genom mål, policys, strategier, ekonomiska ramar, budget, uppföljning och investeringar. Genom vd och ledningsgrupp omsätts detta.

5.1 Sammanställning av årets resultat

Hållbarhetsmål	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål	
Nyplanterade alléträd.	96 träd	50 träd	50 träd	
Kundnöjdhet fritidsbåtar; service från slussvärdar.	4,6	4,6	4,5	
Godkänd vattenkvalitet för att bada enligt EU-direktiv för strandbad.	100%	100%	100%	
Till 2016 skapa samverkansmodell med Arbetsförmedlingen i de sju kanalkommunerna, praktikplatser för unga.	2 av 7	7 av 7	7 av 7	
Uppdragsmål	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål	
Tillräcklig båttrafik				
Antal båtar under hela säsongen ska vara minst 1700.	1874 st	1977 st	>1700	
Antal båtar under bokningssäsongen	372 st	411 st	>25%	
Reguljär passagerarbåtstrafik ska bedrivas under hela högsäsongen.	100%	100%	100%	
Bevarande				
Inga olyckor/tillbud på grund av anläggningens skick.	n/a	1 st	0 st	
Tillgänglighetsgrad under högsäsongen.	n/a	99%	98%	
Sluss- och brovaktarhus ska ha åretruntstandard år 2017.	96%	96%	100%	
Kundnöjdhet				
Fritidsbåtar	4,3	4,3	>4/5	
Landbesökare	n/a	4,5	>4/5	
Rederier	n/a	2,9	>4/5	
Medlemsföretag i Officiell partner Göta kanal	n/a	3,6	>4/5	
Ekoturism				
Bibehålla antalet alléträd (10 000) och arbeta mot att återställa ursprunglig nivå (16 000).	96 st	50 st	10 000 (16 000)	
Sammanhängande cykelled längs kanalen till år 2020.	45,8%	45,8%	100%	
Ekonomiska mål	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål	
Nettoskuldssättningsgrad	-1,20%	9%	-10% till 50%.	
EBT-marginal	-4,50%	0%	>0%	

5.2 Styrning av bevarande och kanalsäkerhet

För att säkerställa det kulturhistoriska värdet och Göta kanals långsiktiga attraktivitet, får bolaget anslag från staten för underhåll av kanalanslagningen. Anläggningen ska vara i ett sådant skick att den är trygg och säker för personer som vistas i kanalens närhet samt att den kan hantera förväntade klimatförändringar. Bolaget ska driva skogsrörelsen kommersiellt så att givna lönsamhetsmål uppnås. Överskottet ska återinvesteras direkt i kanal- och fastighetsrörelsen.

5.2.1. Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde

Styrdok.

Den ekonomiska rapporteringen styrs av statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande. Ytterligare information om allmänna redovisningsprinciper anges i not 1 sidan 47.

Mål

Bolagets vinst ska användas för att främja bolagets ändamål, ingen vinstutdelning ska ske. Bolaget ska driva skogsrörelsen kommersiellt så att givna lönsamhetsmål uppnås och överskottet kan återinvesteras direkt i kanal- och fastighetsrörelsen.

Strategi

Styrelsen fastställer årligen de finansiella ramarna för verksamheten och fastställer finansiella mål genom budgeten.

Aktivitet

Budgetprocess, ekonomiska månadsrapporter, prognoser och bokslut. Avvikelser analyseras och följs upp och vid behov vidtas korrigerande åtgärder för att nå satta mål eller aktiviteter. Vd och ledningsgrupp arbetar löpande med att driva verksamheten mot bolagets beslutade mål.

Resultat

I tabellen nedan framgår en sammanställning av skapat och levererat direkt ekonomiskt värde. Bolagets ekonomiska resultat framgår i sin helhet av de finansiella rapporterna på sidan 42 och framåt och ytterligare information om resultat för de olika rörelsegrenarna finns i not 2.

Skapat och levererat ekonomiskt värde

	2016	2015
Intäkter från t ex kanalavgifter, hyror, arrenden mm	36 254	36 771
Kostnader för rörelsen	-18 377	-17 743
Löner och andra förmåner	-17 792	-17 859
Resultat från finansiella poster	-78	-179
Skatt på årets resultat	-5	-6
	2	984

Bidragsfinansierad upprustning av anläggningen är exkluderad i tabellen, som visar bolagets verksamhet inom kanal- och fastighetsdrift samt skogsdrift, med starkt fortsatt fokus på drift och utveckling. Under 2015 finns några mindre belopp av engångskaraktär på intäktssidan. Förväntningarna framåt är att fortsätta med kostnadskontroll och att hitta nya intäktsmöjligheter.

Uppföljning

Uppföljning av budgeterade mål och planerade aktiviteter görs kontinuerligt av vd och ledning. Även ägare och styrelse följer löpande händelseutvecklingen för bolaget.

Påverkan inom och utanför bolaget

Bolagets finansiella status påverkar alla bolagets funktioner och anställda. I vilken omfattning och takt projekt och löpande arbete kan utföras, påverkas av den finansiella situationen. Externt påverkar bolagets verksamhet skatteintäkter för ägaren, turism skapar förutsättningar för entreprenörer, utveckling av landsbygd och arbetstillfällen i kanalkommuner.

Fastighetsrörelsen

Fastighetsrörelsen bedrivs huvudsakligen på kommersiella grunder och genererar ett överskott som återinvesteras i verksamheten. Dock är en del av verksamheten, kopplad till bevarandet av sluss- och brovaktarbostäder bidragsfinansierat till en mindre del. Bolagets roll som fastighetsägare har stärkts under senare år då allt fler av bolagets byggnader ställts om för att vara lämpliga för kommersiell verksamhet inom besöksnäringen och lokaler hyrs ut till näringsidkare längs kanalen. Så långt det är möjligt strävar bolaget efter att kombinera bevarandeuppdraget med kommersiella förutsättningar. Intressentdialog hålls med de kommersiella hyresgästerna om utvecklingsmöjligheter och gemensamma investeringar. Exempel från året är tillbyggnaden av Kapten Billes restaurang och vandrarhem, vilket resulterat i att möjligheterna till åretruntverksamhet förbättrats. De kommersiella hyresgästerna är inkluderade i, och har möjlighet att påverka, bolagets marknadsföringsinsatser genom sitt medlemskap i Officiell Partner Göta kanal.

I strävan att minska bolagets miljöpåverkan har en solcellsanläggning installerats på det nyligen totalrenoverade Kanalmagasinet i Borensberg. Den el, som har producerats under året, har räckt till att försörja byggnadens gästhamnserviceanläggning och café. Investeringen ses som ett pilotprojekt och kommer att följas och utvärderas över tid.

Sluss- och brovaktarbostäder

För att säkerställa det kulturhistoriska värdet och kanalens långsiktiga attraktivitet har ägaren på bolagsstämman 2016 fastställt uppdragsmål för bevarande av de klassiska sluss- och brovaktarbostäderna. Målet är formulerat så här:

Från och med 2017 ska alla bevarade sluss/brovaktarhus ha sådan standard så att de är tillgängliga för åretruntuthyrning. 2016 uppfyllde 48 av 50 bostäder kravet.

De två bostäder som för tillfället inte är tillgängliga för åretruntuthyrning är Övre Duvkullen och Lanthöjden. Beslut för hur dessa ska hanteras väntas under 2017.

Bostäderna som bolaget hyr ut till privatpersoner är en viktig del av helhetsupplevelsen av Göta kanal. Bolaget uppmuntrar hyresgästerna att se på sitt boende som en del av det kulturhistoriska byggnadsverket. Samtliga bostäder förvaltas enligt fastlagd underhållsplan och både i år och ett antal år framöver ligger tyngdpunkten på invändigt underhåll. Renoveringsinsatser föregås alltid av dialog med de boende. Bostäderna Tåtorp och Wassbacken är uthyrda året runt men standardhöjningar kan vara aktuellt på sikt för att förbättra förutsättningarna för kommersiell uthyrning.

5.2.2 Risker och möjligheter kopplade till klimatförändringar EC2

Klimatförändringar skapar risker för bolaget. De största riskerna är kopplade till ökande nedbördsmängd och ökande förekomst av extremnederbörd. Detta gör att anläggningens funktion försämras, vilket ställer krav på ökade insatser inom systematisk avvattning.

Styrdok.

I ägarens uppdrag till bolaget framgår att Göta kanal ska drivas och förvaltas så att dess värde som kulturhistoriskt byggnadsverk vidmakthålls. Dammsäkerhetsförordningen styr bolagets arbete med att säkerställa anläggningens funktion och leva upp till dagens säkerhetskrav.

Mål

Kanalanslaggnings ska vara i ett sådant skick att den är trygg och säker för personer som vistas i kanalens närhet och att den kan hantera förväntade klimatförändringar. Farleden ska ha en tillgänglighetsgrad som är > 98 procent under kanalens öppettider för kanalsäsongen.

Strategi

Att säkra fungerande avvattningsfunktioner är en viktig del i att göra kanalen trygg och säker. Beslut från Länsstyrelsen gällande dammsäkerhetsklassning väntas tidigast under 2018. Att ha ett planerat och strukturerat förhållningssätt

och agerande för att kunna hantera dammbrott, slushaveri eller onormalt höga flöden och vattenstånd är en del i det arbetet som görs för att skapa en säker anläggning för besökare och närboende.

Aktivitet

Renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 inkluderar aktiviteter för att återställa kanalanslaggnings skick och fungerande systematisk avvattning. Ramavtal med två olika konsultbolag har under året upphandlats och representanter från dessa bolag ingår i styrgruppen för projektet. Projektet hanteras i en separat projektorganisation som styrs av vd. En mängd insatser för att öka kanalens dammsäkerhet samt säkra kanaldriften har gjorts under året och de större åtgärderna är:

- Grundförstärkning och tätning av slussen i Söderköping.
- Åtgärder för markförstärkning och återställning av kanalprofil i centrala Motala i anslutning till Hårstorpsdammen.
- Förstärkning av markförhållanden och återställning av ursprunglig kanalprofil i Norsholm.
- Arbete med dikningsföretag och kulvertar för att säkerställa delar av avvattningssystemet.
- En hydrologisk utredning har färdigställts med beskrivningar av hur kanalens avvattningssystem bör utvecklas/anpassas till förväntade klimatförändringar.
- Utredning/kartläggning av dikningsföretagen som omger kanalområdet.
- Utredning för konsekvensbeskrivning utifrån dammsäkerhetsförordningen.
- Intressentdialog med de sju kanalkommunerna gällande dammsäkerhet.

Resultat

Göta kanal 2.0 planeras att pågå under fem år. De renoveringsåtgärder som gjorts under det första projektåret har fallit väl ut och anläggningens förmåga att hantera ökande nederbörd har ökat väsentligt och säkerheten har ökat.

Fram till år 2020 har bolaget en fortsatt stor utmaning i att genomföra stora renoveringsinsatser inom bland annat områdena dammsäkerhet, markförstärkning och avvattningssystem. All renovering genomförs under de perioder som kanalanslaggnings är vinterstängd så att verksamheten kan fortlöpa opåverkad under sommarsäsongen.

Målet för kanalanslaggnings tillgänglighet uppnåddes. Dock finns problem kopplat till att identifiera rätt mätmetod. Arbete pågår för att förbättra kvalitén på insamlad data. Årets resultat bör ses som ett utgångsvärde där det intressanta blir att följa utvecklingen från år till år. Arbetet inom Göta kanal 2.0 samt anläggningsavdelningens löpande underhållsinsatser är de två viktigaste verktygen för förbättring av tillgängligheten.

År	Tillgänglighetsgrad
2016	99,0%

Uppföljning

Göta kanal 2.0:s insatser utgår från projektplanen och beslut om prioriteringar hanteras av projektgruppen. Metoder utvärderas kontinuerligt för att säkerställa effektivitet och långsiktig hållbarhet. Bolagets ledning och styrelse och följer upp arbetet löpande.

Påverkan inom och utanför bolaget

Förändringar av klimatet, speciellt onormala mängder nederbörd, påverkar framförallt anläggningsavdelningen och slussvårdsorganisationen. Det är viktigt att bolagets personal har ökad

riskmedvetenhet och att kontinuerlig övervakning av vattennivåerna i kanalen genomförs. Samhället och kanalkommunerna påverkas i form av ökade risker för översvämningar till följd av klimatförändringar.

5.2.3 Dammsäkerhet

En fördjupning av klimatförändringars påverkan på Göta kanal samt dammsäkerhetsarbetet återfinns i Göta kanalbolags årsredovisning för 2015 (gotakanal.se). De största riskerna för kanalanläggningen kopplade till klimatförändringar är ökande nederbörds mängder och ökande förekomst av extremnederbörd, baserat på klimatrapporter från Länsstyrelsen i Östergötland¹ och Västra Götaland². Här följer ett sammandrag:

Risker

Riskerna med onormala mängder nederbörd kan vara många. Här sammanfattas de viktigaste:

- Risk för att vatten rinner över kanalvallarna, haveri av bräddavlopp.
- Risk för att vattenståndet i sjöarna stiger till en nivå som slussarna inte kan hålla tillbaka, vattnet strömmar då över eller runt slussarna. Detta kan i sin tur leda till försvagning av konstruktionen vilken ökar risken för haveri.
- Risk för att högre flöden än kanalens avvattningsystem klarar att leda bort, leder till erosion av kanalbanken.

Merparten av de risker kopplade till klimatförändringar som framkommer i klimatrapporterna, klassas som fysiska risker enligt GRI:s regelverk. Några risker skulle kunna klassas som reglerande. Exempel på dessa kan vara förändringar i omkringliggande reglerande landskap, som att Motala ström skulle bryta igenom den smala landmassa som separerar strömmen från kanalen. Liknande exempel finns där Söderköpingsån bitvis löper några få meter från kanalen vid Söderköping.

Klimatförändringar påverkar bolagets ekonomi på det sätt att stora investeringar görs inom projekt Göta kanal 2.0 för att avvattningsystemen ska kunna hantera stora mängder vatten i omgivningarna. Skulle ett tillbud inträffa, med stora skador på kanalanläggningen som följd, skulle det medföra stor ekonomisk påverkan. Förutom kostnader för att under akuta förhållanden återställa kanalen till funktionsdugligt skick, medför stängning av kanaltrafiken direkta inkomstbortfall från fritidsbåtskunder och rederier. Indirekt medför detta även inkomstbortfall för de företag inom besöksnäringen, som i olika hög grad är beroende av Göta kanal för sin verksamhet.

Möjligheter

Den moderna teknik, som finns tillgänglig för att kartlägga anläggningens nuvarande skick och bevaka eventuella förändringar, ska ses som en möjlighet i det omfattande arbetet med Göta kanal 2.0. Bolaget har ett intressant arbete kommande år med att dokumentera bland annat 200-åriga konstruktionsritningar i ett modernt anläggningssystem och hitta ett automatiserat arbetssätt för att arbeta med vattennivåmätning.

Klimatförändringar och dess potentiella konsekvenser för kanalanläggningen väntas inte medföra någon generell minskning av efterfrågan på bolagets tjänster.

5.2.4 Väsentligt stöd från det allmänna

Styrdok.

Bolaget erhåller ett årligt anslag från ägaren som ska användas till anläggningens underhåll och upprustning. För 2016 är anslaget 19,8 miljoner kronor. Därtill har bolaget, för perioden 2012-2018, beviljats ett särskilt anslag dedikerat till

¹ <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Klimatanpassning/Klimatanpassning%20Ostergotland%20110929.pdf>

² <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/klimatanalys-smhi-vastragotaland.pdf>

kajrenoveringar. För året uppgår det anslaget till 3,4 miljoner kronor. Det största renoveringsarbetet i bolagets historia ska genomföras inom projektet Göta kanal 2.0 och under 2016 har ägarna anslagit 50 miljoner kronor för den satsningen.

Mål

Målet är att bevara och återställa det kulturhistoriska byggnadsverket och Göta kanals långsiktiga attraktivitet.

Strategi

Det ordinarie anslaget används till löpande underhåll för att säkerställa driften och upprustning av anläggningen. Kajrenoveringsprojektet syftar till att restaurera mestadels kajer till gott skick enligt den prioriteringsordning som framgår av den investeringsplan som ligger till grund för projektet. Göta kanal 2.0 har arbetats fram för att kunna genomföra de omfattande renoveringsinsatser, som krävs för att långsiktigt kunna bedriva en trygg och säker kanalverksamhet och genom det bevara anläggningen för framtiden. Att arbeta strategiskt med kompetensöverföring blir en nyckelfaktor och en styrgrupp för att säkerställa arbetet inom Göta kanal 2.0 har formaliserats. En finansieringsstrategi har antagits av styrelsen.

Aktivitet

Bolaget genomför underhålls- och renoveringsinsatser inom ramarna för ordinarie anslag, kajrenoveringsprojekt samt Göta kanal 2.0. Utifrån finansieringsstrategin pågår arbetet med finansiering via anslag, försäljning, lån och bidrag från externa finansiärer/bidragsgivare. Bland annat har två olika konsultbolag sonderat marknaden av fonder, som kan vara aktuella för finansiering av delar av Göta kanal 2.0. Arbetet med ansökningar till ett antal finansiärer pågår.

Att tillgängliggöra information om hur kanalen byggdes, för att skapa en större förståelse och vilja att bevara den kulturhistoriska anläggning, ligger till grund för det historiska temaår som genomförs 2016-2017. Arbetet har inletts under året med flera aktiviteter, såsom skyltprogram och historiska utställningar. Arbetet med att skapa ett besökscentrum, som en del i berättelsen om kulturarvet, fortlöper.

Resultat

Samhället förvissas om att årtusendets svenska byggnadsverk bevaras som kulturhistoriskt byggnadsverk för nuvarande och kommande generationer.

I tabellen nedan visas de fyra underhåll och upprustningsprojekt som 2016 tog mest resurser från anslaget. Under 2016 har Göta kanalbolag låtit genomföra 55 upprustningsprojekt. Tillsammans med de statliga anslagen har även samfinansiering skett för brorenoveringar från Trafikverket och Linköpings kommun.

Underhåll och upprustningsprojekt	Fördelat anslag (tkr)
Berg, slussportsutställning	1 954
Borensberg, portbyte Övre/nedre	1 433
Brunnby bro	818
Tåtorp, ny gästhamnsbrygga mm	686

Både Ledmuren i Edet och yttre kajen i Motala påbörjades under 2015 och slutfördes under 2016. I sjön Viken påverkade vinterisen att projektet fick slutföras under sommarsäsongen. Många besökare upplevde en förhöjd upplevelse genom att kunna följa renoveringen och uppger att de känner sig

trygga på kanalen. Projektet med kajen i Motala mötte andra utmaningar med vattenläckage vid dämnet för arbetet.

Kajreovering 2015/2016	Budget (tkr)
Ledmur Edet	5 881
Motala	3 961

I det stora renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 har bolaget under 2015/2016 startat 33 projekt. De projekt som tagit mest anslag i anspråk är enligt tabellen:

Renovering Göta kanal 2.0	Budget (tkr)
Norsholm, stabilisering/dragväg	25 000
Söderköpings sluss, grundförstärkning/tätning sluss	10 000
Vargklyftan, markstabilisering/avvattning	4 000
Mariehov nedre, kulvert/stabilisering	3 700
Motala, markförstärkning/återställning kanalprofil	3 000

Uppföljning

Alla upprustningsbehov genomgår en prioriterings- och budgetprocess som fastställs av bolagets ledning. Efter genomförande följs insatserna upp kvalitativt och ekonomiskt utifrån anslagens ramar.

Renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 innebär att det kulturhistoriska byggnadsverket bevaras och återställs. För att upprätthålla byggnadsverket på en acceptabel nivå långsiktigt krävs kraftigt ökade resurser till löpande, årligt underhåll. Hur detta ska finansieras är en av de viktigare framtidsfrågorna för bolaget. Från 2017 kommer renovering av kajer och projektet Göta kanal 2.0 hanteras av en gemensam process. Det beräknade anslaget är 123,2 miljoner kronor för 2017 inklusive extra 103,4 miljoner kronor för att täcka de intensifierade insatserna med renovering.

Utöver det årliga upprustningsanslaget för anläggningen samt det riktade anslaget för kajreoveringsprojektet och Göta kanal 2.0, ges inget annat signifikant ekonomiskt stöd från staten eller särbehandling från ägaren. Det är alltså inte aktuellt med skattelättnader eller krediter, övriga subventioner, garantier vid investeringar, forskningsanslag, priser, subventionerade semestrar eller övriga finansiella förmåner. Bolaget följer lagar och regler som gäller för aktiebolag i Sverige.

Påverkan inom och utanför bolaget

Anslagen från ägaren är en direkt förutsättning för anläggningsavdelningens arbete. Indirekt är det en förutsättning för allt arbete som bedrivs inom bolaget, undantaget skogsbruket. Samhället påverkas genom att bolaget genom statliga anslag kan bevara ett kulturhistoriskt viktigt område. Göta kanal uppfattas som en allmännytta för många besökare i omgivningen. Leverantörer påverkas genom bland annat entreprenörsuppdrag att restaurera kanalanläggning.

5.3 Upplysningar om hållbarhetsstyrning för biologisk mångfald

En orsak till att området längs kanalen mellan Vättern och Roxen har klassats som Natura 2000-område är den lövträdsallé, som planterades i samband med kanalens byggnation för 200 år sedan. Längs hela kanalen sträcker sig Sveriges längsta trädal. I sitt ursprung bestod allén längs Göta kanal av 16 000 träd. Trädens roll var då att binda marken och att ge vindsydd. Dessutom skapar allén en

vacker inramning av kanalen. Det öppna landskapet bidrar också till en positiv upplevelse för kanalbesökarna och är dessutom viktigt för att kanalens avvattningsystem och tätskikt ska hållas i funktion.

Skyddande och återplantering av denna allé är viktig dels för att bevara den karakteristiska kanalmiljön dels för att allén bidrar till bevarandet av biologisk mångfald i kanalområdet. För att bevara lövträdsallén jobbar bolaget kontinuerligt med att ersätta sjuka eller döda träd. Idag finns ca 10 000 träd kvar, då många träd har dött av sjukdom eller ålder. Varje träd som återplanteras kräver under ca 5 år en omvårdnad som medför kostnader.

Styrdok.

Bolagets bevarandeuppdrag inkluderar också själva kanalmiljön som omger Göta kanal. Bolagets miljöpolicy, Länsstyrelsens direktiv, regler för Natura 2000-områden samt Havs och Vattenmyndighetens Vägledning för strandbad enligt direktiv 2006/7/EG (EU:s badvattendirektiv) är dokument som styr Göta kanals arbete kopplat till biologisk mångfald.

Mål

Bolaget vill genom sin verksamhet bidra till att stimulera biologisk mångfald, både i vattenleden och omkringliggande mark.

Bolagets nya uppdragsmål som fastställdes på bolagsstämman 2016 är att bibehålla antalet träd i lövträdsallén (10 000 träd) längs med kanalen och arbeta mot att återställa trädallén till ursprunglig nivå (16 000 träd).

Vidare ska vattenkvaliteten i kanalen, på varje mätplats, klara de gränsvärden för badvatten som respektive kommun tillämpar utifrån gällande EU-direktiv.

Strategi

Landskapet ska hållas öppet längs kanalbanken för att stimulera biologisk mångfald och ett långsiktigt program för återplantering av trädallén finns aktivt sedan länge.

Bolaget äger och förvaltar mark längs med kanalen samt cirka 3000 hektar produktiv skogsmark i Västergötland. På en av bolagets skogsfastigheter utanför Töreboda har ett naturreservat, Ugglebergets naturreservat, skapats för att gynna biologisk mångfald och riksintressen för naturvård. I anslutning till bolagets fastigheter finns flera skyddsvärda områden eller naturreservat som vårdas och förvaltas av respektive Länsstyrelse. Att driva ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk är en strategi för att stimulera biologisk mångfald.

Bolagets arbete med vattenkvaliteten i kanalen är ytterligare en pusselbit i det biologiska mångfaldsarbetet då vattenkvaliteten ska hålla så goda värden så att vattenlevande organismer inte påverkas negativt genom att gränsvärdena för badvatten hålls.

Aktivitet

Årligen genomförs slyröjning längs Göta kanal för att stimulera biologisk mångfald, hålla omgivningarna visuellt fina för besökare, säkra farleden samt förhindra igenväxning av diken som ger sämre avvattningsfunktion. Avvattningsfunktionen är kritisk för att kanalanslaggnen ska fungera optimalt. Slyröjning har gjorts på delar av sträckan mellan Mem och sjön Asplången och i de stadsnära områdena vid Söderköping har röjning med hjälp av arbetshästar förekommit med hänsyn till omgivningen och bärigheten på dragvägarna. Även slätter genomförs årligen för att hålla nere tillväxten av sly på vissa sträckor.

Under hösten har även döda träd avverkats på sträckan Motala-Borenhult där problem med almsjuka förekommer. Härutöver har bolaget cirka 300 får i sin ägo för att hålla landskapet längs kanalen i Linköpings och Motala kommuner öppet och skapa en genuin atmosfär. Fårdriften finansieras till viss del med stöd från Jordbruksverket.

Bidrag till finansieringen av återplanteringen av träd längs Sveriges längsta trädallé görs genom ett trädfadderprogram som marknadsförs gentemot allmänhet och organisationer. Arbetet med trädallén är ett exempel på hur bolagets verksamhet engagerar allmänheten.

En förändring är att bolaget inför 2016 lagt över förvaltningen av skogen i egen regi. Detta ger, förutom ekonomisk effektivisering, en utökad kontroll av hur skogsfastigheterna sköts från ett biologiskt mångfaldsperspektiv. Avtal har tecknats med Södra för slutavverkning och försäljning av virke. Sedan länge är skogsbruket FSC-certifierat. I samband med att bolaget återtog förvaltningen blev det även PEFC-certifierat. Dubbelcertifieringen innebär att bolaget följer strikta hållbarhetsregler för skogsbruket. Det innebär bland annat att mark avsätts för naturvård och att naturvårdshänsyn tas vid slutavverkning.

Kanalens vattenkvalitet mäts vid tre tillfällen under sommaren på sex platser längs kanalen.

Dialog förs vid årliga möten med rederier, som är verksamma på Göta kanal, om hantering av länsvatten, avlopp med mera. Om utsläpp sker i vatten från passagerar- eller fritidsbåtar är ett snabb agerade viktigt för att minimera påverkan i vattnet.

Resultat

Landskapet närmast kanalen hålls öppet, även om viss tillväxt av sly förekommer.

Årets resultat för trädplantering är det lägsta på fem år och framgår av tabellen till höger. Målet är att nyplantera minst 50 träd per år. På sikt vill bolaget öka nyplanteringen till uppemot 100 träd för att med marginal kunna bibehålla antalet träd i allén över tid. Det skulle ge täckning för de träd som dör av ålder eller olika trädskjador, där almsjuka och askskottssjuka är de vanligaste.

År	Antal alléträd planterade längs Göta kanal
2016	50
2015	96
2014	105
2013	82
2012	60

För att följa vattenkvalitén mäts värden för E.coli samt intestinala enterokocker på angivna provtagningsplatser vid tre tillfällen under kanalsäsongen. Alla vattenprover under 2016 har visat att vattnet är godkänt för att bada i enligt EU-direktiv för strandbad. Två prov i Söderköping har fått anmärkningen om förhöjda halter av E.coli.

Förhöjda halter av E.coli har förekommit i Söderköping samtliga tre år som mätningarna har genomförts. Kanalen har idag tillflöden av vatten som ska hanteras av kanalens avvattningssystem och kan vara en av orsakerna till att förhöjda värden av E.coli. Inom renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 genomförs insatser för att säkerställa korrekta avvattningsfunktioner i kanalområdet så att detta tillflöde inte rinner ut i kanalen.

Uppföljning

Återplanteringen av alléträd uppmärksammas på de årliga trädplanteringsceremonierna dit trädfaddrar, allmänhet och media inbjuds. I år lockade trädplanteringsceremonierna över 100 personer som var på plats när de nya träden planterades längs kanalen vid Riksberg i Västergötland samt Borensult i Östergötland. Bolaget diskuterar utveckling av trädfadderprogrammet för att involvera fler aktörer i återplantering.

Bolaget bevakar vad som händer och håller sig uppdaterat på nya direktiv och annat som rör ett ansvarsfullt, skogsbruk. Inom projektet Göta kanal 2.0 har kontakten med Länsstyrelsen ökat då flera av insatserna involverar arbete i eller nära kanalens vatten.

Hur vattenkvalitén kommer att påverkas av de vattenregleringsinsatser som genomförs inom Göta kanal 2.0 kommer att följas noga. Mätning av vattenkvalitén blir ett verktyg för att ringa in vad bolaget kan göra i egen regi för att påverka resultatet och inom vilka områden bolaget behöver påverka tredje part, så som markägare och rederier.

Påverkan inom och utanför bolaget

Arbete med naturreservat och andra skyddade områden i samarbete med Länsstyrelsen påverkar bolagets interna verksamhet, exempelvis genom extra hänsyn och analyser när underhållsarbete ska genomföras i eller i anslutning till skyddade områden. Samhället påverkas genom förutsättningar för att bevara biologisk mångfald.

5.3.1 Ugglebergets naturreservat

Redan under 1900-talets mitt, innan naturreservatet utsågs, undanhölls Uggleberget från gallring och avverkning tack vare Göta kanalbolags egen skogsförvaltare, som såg platsens fina naturvärden. Det 0,17 km² stora reservatet ligger på bolagets skogsfastighet Gersebacken 1:17 (total yta 6.67 km²) där modernt, FSC/PEFC-certifierat, skogsbruk bedrivs. Reservatet ingår i riksintresset för naturvård.

Uggleberget³ är uppbyggt av gnejs men näringsrikare bergarter kan spåras. Jordarna utgörs av moräner. Här finns hållmarkspartier med tunt jordtäckte. Ett antal block finns utmed västbrantens bas. Ugglebergsmossen är en tallmossa av skvattramstyp och är svagt välvd med några relativt gamla träd. I västra delarna av Ugglebergsmossen finns ett brandfält på ca en hektar. Öster om mossen är kärnområdet av urskogsartad granskog beläget. I sluttningen ligger ett myller av mycket grova lågor av främst gran. Flera av lågorna är mycket gamla. Granarna i beståndet är upp till 200 år. De västra delarna av området utgörs av ett bestånd grova och högvuxna tallar. Under dem tränger gran och björksly upp. Mot norr minskar skogens ålder successivt. Lågor och döda träd finns relativt långt norrut i branterna medan skogen nedom berget och ut på sumpigare mark norr om mossen är yngre och kulturpåverkad.

Utmed Göta kanal finns flertal naturreservat, biotopskydds- och vattenskyddsområden för att stötta biologisk mångfald eller områden där särskilda naturintressen finns. Här samverkar Göta kanalbolag med Länsstyrelsen. En mer utförlig förteckning redovisas i årsredovisningen för 2014.

5.3.2 Strandskydd

Det finns ett generellt strandskydd som sträcker sig 100 meter på respektive sida längs hela kanalen. Dock är skyddet utökat till 150 meter för hela kanalsträckningen i Östergötland. I Västergötland finns utökat strandskydd till 300 meter längs sjön Viken samt 200 meter längs sjön Unden. För Väneren och Vättern (inklusive Bottensjön) är strandskyddet upp till 300 meter.

5.3.3 Riskbedömning

De ansökningar, som lämnas in till länsstyrelsen varje gång en åtgärd planeras inom strandskyddat område, är en del av bolagets riskbedömning för arbeten i kanalens närhet. Utöver detta görs även en särskild samrådsansökan till Länsstyrelsen för insatser inom Natura 2000-området. Vid större arbeten förekommer andra typer av riskbedömningar.

³ Källa tabell biologisk mångfald: Naturvårdsverket: skyddadnatur.naturvardsverket.se

5.4 Upplysningar om hållbarhetsstyrning arbets säkerhet

Styrdok.

Arbetsmiljölagstiftningen med tillhörande författningar samt Göta kanalbolags policysamling, särskilt etik- och personalpolicy styr bolagets arbetsmiljöarbete. Lag (2007:1092) om upphandling inom området vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) styr även bolagets arbete med leverantörer.

Mål

Bolaget ska ha en trygg och säker miljö för både medarbetare och besökare. Hela kanalansläggningen ska vara säker så att inga olyckor/tillbud inträffar som beror på anläggningens skick. Frisknärvaron ska vara 98 % (korttidsfrånvaro 1-13 dagar borträknad).

Strategi

Genom bolagets systematiska arbetsmiljöarbete säkerställs att bolaget lever upp till lagstadgade krav så att miljön blir trygg och säker för anställda och besökare. En trygg och säker kanalmiljö bidrar också till kundnöjdheten. Arbetsförhållandena vid Göta kanalbolag ska minst uppfylla minimikraven enligt arbetsmiljölagstiftningen och tillhörande författningar. Bolaget utgår ifrån ett aktivt arbetsmiljöarbete där alla chefer och medarbetare har kännedom om den systematiska arbetsmiljön och när bolaget arbetar med inhyrda entreprenörer ska de ha ett fullt arbetsmiljöansvar. Avdelningsträffar används som ett forum för kommunikation och delaktighet.

Arbetet med en säker kanalansläggning sker inom ramen för renoveringsprojektet Göta kanal 2.0. Varje avslutad renoveringsinsats innebär en säkrare anläggning. Upprätthållande av den nya säkerhetsnivån läggs därefter över på ordinarie drift av anläggningen för bevakning och underhåll. Där det tidigare har saknats, anläggs säkra tillfartsvägar till kanalansläggningen för att underlätta transporter dit för underhåll.

Personalen är bolagets viktigaste resurs. Det är också viktigt med rätt dimensionerad organisation. Att behålla och kompetensutveckla personalstyrkan är en nyckelfaktor för att utveckla bolaget. Rätt utbildning för att skapa en trygg och säker arbetsplats är vägledande. Kommunikation och delaktighet påverkar trivseln på arbetsplatsen tillsammans med det proaktiva friskvårdsarbetet. Detta är några av verktygen som påverkar hög frisknärvaro.

Merparten av de inköp Göta kanalbolag gör består av köpta tjänster. Vid större arbeten görs upphandling och kontrakt/avtal mellan Göta kanalbolag och upphandlad entreprenör upprättas som tydliggör entreprenadens omfattning samt roller, ansvar och rutiner för båda parter.

Aktivitet

Kontinuerligt arbete med riskbedömningar för olika typer av fastighets/anläggningsarbeten kopplat till den erfarenhet och geografiska plats/fysiska förutsättningar som finns samt plan för åtgärder vid behov.

Uppföljning görs både löpande och årligen av olyckor och tillbud. Analys görs av brister och vid behov upprättas handlingsplaner för att vidta åtgärder.

Vid entreprenader görs uppföljning med respektive entreprenör vid samråd och byggmöten som hålls löpande under arbetets gång så att entreprenörerna lever upp till de avtalade arbetsmiljökraven. Entreprenörerna rapporterar in arbetsmiljöplaner till bolaget och rapporterar eventuella incidenter och skador på byggmöten, vilka dokumenteras i protokollen. Bolaget tar även del av mötesprotokoll från entreprenören samt närvarar vid möten för att följa upp efterlevnaden av avtal.

Dialog sker genom bland annat avdelningsträffar, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. Varje arbetsgrupp träffas löpande. Under sommaren har arbetsmiljöronder genomförts på samtliga platser, längs hela kanalen, där säsongsanställda arbetar.

Bolagets ansvar är att se till att medarbetarna har tillräckliga kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet. Kartläggning görs årligen över kompetenser som är nyckelfaktorer och utbildning för egen personal planeras därefter systematiskt.

Under året har arbetet med säsongspersonalen vidareutvecklats. Bolaget arbetar aktivt under hela säsongen med säsongspersonalens utveckling. Samtliga slussvärdar har introduktions- och avslutningssamtal med sin arbetsledare. Inför jobbstart genomgår alla en digital säkerhets- och serviceutbildning som kompletteras av en gemensam heldagsutbildning samt ett ytterligare utbildningstillfälle inför högsäsongen. Insatserna med att erbjuda nyanställda, och de som arbetar på nya områden, värdefulla praktikt dagar har vidareutvecklats för att ge möjlighet att komma in i arbetet på ett tryggt sätt.

Vi arbetar med organisatoriska och sociala aspekter som vi kan kontrollera för att påverka frisknärvaron. Varje tillsvidareanställd har idag en årlig friskvårdspeng för att stimulera till motion eller friskvård.

Resultat

Under 2016 har ett tillbud som beror på anläggningens skick inträffat. Ett slukhål uppstod i Borenhult och en turist som besökte kanalområdet snubblade, dock utan skador. Slukhålet är igenfyllt och under vintern 2016/2017 görs renoveringar i slussområdet för att täta så att vatten inte spolar undan jordmassor. De flesta slussområden har regelbunden tillsyn under säsong då markskötsel sker.

Ett tillbud, men inga olyckor, har inträffat under 2016 när inhyrda entreprenörer haft ett delegerat arbetsmiljöansvar. Tillbudet skedde i samband med markförstärkning i Norsholm. Efter tillbudet ändrades rutiner för hur arbetet skulle genomföras.

Varje funktion har under året genomfört regelbundna avdelningsträffar, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. Kommunikation och delaktighet sker löpande i ett mindre bolag. Uppföljning har gjorts då tillbud inträffat och rutiner har setts över tillsammans i dialog med medarbetarna. Fortsatt arbete kommer att ske med riskbedömningar och medvetande om det egna ansvaret.

Utbildningen 2016 för säsongspersonalen inkluderade även merparten av alla tillsvidareanställda. Utbildningen har utvärderats av säsongspersonalen och utifrån frågeställningen om den har innehållit relevant kunskap för att utföra sina arbetsuppgifter har omdömet 4,2 lämnats för delen om service och 3,9 för delen om säkerhet av 5,0 möjliga poäng.

En gemensam hjärt- och lungräddningsbildning har genomförts för alla året runt-anställda och köp av hjärtstartare har gjorts till huvudkontoret och verkstäderna i Berg och Sjötorp. Två medarbetare har även genomfört utbildning som fartygsbefäl klass 8.

Friskvårdspengen har nyttjas av 67 procent av de tillsvidareanställda och det finns en vilja att sköta om sin hälsa. Frisknärvon är 99,7 procent under året och bolaget har ingen frånvaro som är kopplad till olycksfall i arbetet. Både nyttjandet av friskvårdspengen och frisknärvaron har förbättrats sedan föregående år och bolagets målsättning är att bibehålla och stabilisera detta höga läge.

Av tabellen nedan framgår det genomsnittliga antalet utbildningstimmar de anställda har, uppdelat på kön och anställningskategori.

Upplysning om antal utbildningstimmar per person

	Män antal	Kvinnor antal	Total antal
Tjänstemän	34,9	56,8	45,0
Kollektivanställda (inklusive säsongspersonal)	18,2	17,7	18,0

Bolagets satsning på ett nytt datasystem för strukturerat och planerat underhåll har krävt stora insatser i tid för implementering och utbildning av systemet. Även för nästa år väntas ett större antal timmar för utbildning av fler användare av systemet.

Större andel nya i gruppen säsongspersonal ställer högre krav på fler timmar för utbildning och praktik innan arbetet börjar.

Personalsammansättning

Personalsammansättningen avseende bolagets direkt anställda medarbetare framgår av tabellerna nedan. Bolaget har inte använt inhyrd personal under året. Uppföljning av underleverantörer ingår inte i upplysningarna om personal.

Befattning	Anställnings- form	Kollektivavtal	Män antal	Kvinnor antal	Totalt antal
Vd	Året runt	N/A	1	0	1
Anläggning tjänstemän	Året runt	Tjänsteman	3	1	4
Anläggning reparatörer	Året runt	Kollektiv	11	0	11
Ekonomi HR	Året runt	Tjänsteman	0	3	3
Fastighet	Året runt	Tjänsteman	2	0	2
Marknad & Information	Året runt	Tjänsteman	1	2	3
Säsongspersonal	Viss tid	Kollektiv	50	51	101
Summa			68	57	125
			54%	46%	

Vid utgången av året har avgående vd stannat kvar i rollen som projektledare för renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 vilket gör att tjänstemän anläggning ökar mot föregående år. I övrigt inga större förändringar.

Upplysning om ålder

	Män antal	Kvinnor antal	Total antal
Anställda åldern 29 år eller yngre	43	49	92
Anställda åldern 30-49 år	10	5	15
Anställda åldern 50 år eller äldre	15	3	18
	68	57	125

Bolaget har 24 tillsvidareanställda och 101 säsongsanställda. Anläggningsgruppen har förstärkts under året med en projektledare för Göta kanal 2.0 och en utökad

tjänst som kanalreparatör. Säsongspersonalen är anställda under perioden då kanalen är öppen för trafik och finns huvudsakligen i åldersgruppen 29 år eller yngre. Bolaget har under året anställt säsongspersonal som är 50 år eller äldre för att skapa högre flexibilitet under längre perioder av säsongen. Många av säsongspersonalen är studerande. Målet för kommande år är att fortsätta arbeta mot en högre blandning i ålder bland säsongspersonalen. Sammantaget har bolaget 38 årsanställda.

Samtliga anställda förutom vd omfattas av två olika kollektivavtal. Ordinarie arbetstid för både tjänstemän och anläggningsavdelningen utgör i genomsnitt 40 timmar per ordinarie arbetsvecka. En tjänsteman arbetar deltid, 80 procentstjänst. Alla anställda arbetar inom det geografiska område som kanalansläggningen utgör. Genom hela denna rapport ses samtliga som anställda inom samma region.

Personalomsättning

Årets personalomsättning enligt standardberäkning framgår av tabellen nedan:

Upplysning om året-runt-personal				
	Män antal	Kvinnor antal	Total antal	Personal- omsättning
Nyanställningar åldern 29 år eller yngre	1	0	1	0%
Nyanställningar åldern 30-49 år	1	1	2	0%
Nyanställningar åldern 50 år eller äldre	0	0	0	11%
Totalt	2	1	3	4%

Under 2016 ligger personalomsättningen på 4 procent och de nyanställningar som skett är vd och för anläggning i Östergötland har gruppen fått en ny arbetschef samt kanalreparatör. Gruppen säsongsanställda nyanställs varje år.

Många medarbetare stannar länge på bolaget och förväntningarna framåt är att personalomsättningen fortsätter att ligga på samma låga nivå.

Uppföljning

Varje år görs en uppföljning med genomgång av det systematiska arbetsmiljöarbetet för se över om rutiner, instruktioner, policier med mera är relevanta eller om de behöver uppdateras.

Utvärdering görs också utifrån årlig uppföljning av skador och tillbud. Att arbeta med en ökad rapporteringsdisciplin för skador och tillbud kommer att ha fortsatt fokus. Kan skador undvikas på arbetsplatsen bidrar det till en bättre arbetsmiljö för medarbetare och en högre frisknärvaro.

För inhyrda entreprenörer med delegerat arbetsmiljöansvar görs löpande uppföljning utifrån delegerat arbetsmiljöansvar på byggmöten.

I samband med budgetarbetet görs en utvärdering avseende om respektive funktion har medarbetare med den kompetens som krävs för att nå bolagets uppsatta mål samt om behov av kompetenshöjning föreligger.

Uppföljning görs årligen genom en enkät till slussvärdarna efter avslutad utbildning om de upplever att de fått relevant och nödvändig utbildning för sina arbetsuppgifter. För arbetsledarna genomförs en kvalitativ utvärdering i form av

ett utvärderingsmöte efter varje säsong. Inför nästkommande säsong görs justeringar utifrån utvärderingarna.

Påverkan inom och utanför bolaget

Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete blir bolagets personal uppdaterad om policies, rutiner och instruktioner och därigenom kan risken för tillbud minska. En väl sammansatt grupp av anställda med olika kompetenser och bakgrund ger bra förutsättningar för högpresterande team och trivsel inramat av bra arbetsförhållanden. Bolagets arbete med utbildning av den egna personalen berör alla anställda. Rätt och tillräcklig utbildning är en av förutsättningarna för att kunna utvecklas, göra ett bra jobb och trivas. Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete blir hela kanalområdet säkrare för alla som arbetar, besöker eller av annan anledning vistas i kanalens närhet. Ur det externa perspektivet spelar utbildningsinriktningen roll för hur bolaget kan stimulera samverkande parter till gemensam utveckling av kanalområdet. Rätt kompetens är också en förutsättning för att arbeten i kanalområdet utförs på ett tryggt och säkert sätt.

5.4.1 Arbetslivsträning

Göta kanalbolag har en viktig roll som stor arbetsgivare för unga människor. Inför varje säsong anställs ca 100 personer som i huvudsak arbetar som slussvärdar under kanalens sommarsäsong. All personal genomgår en utbildning, som omfattar värdskap, säkerhet, första hjälpen och teknisk slusskunskap. Höga krav ställs på att behärska dessa kompetensområden. Lägsta ålder är 18 år och bolagets mål är att få en flerårig arbetsrelation och därigenom säkra säsongsjobb för ungdomar och genom kontinuitet nå en hög kvalitet i kundbemötandet.

Göta kanalbolag har också ett socialt mål om att skapa en samverkansmodell med Arbetsförmedlingen i de sju kanalkommunerna där bolaget erbjuder praktiktillfällen/arbetslivsträning till långtidsarbetslösa unga. Genom samarbete med Arbetsförmedlingen i kanalkommunerna skapas arbetslivserfarenhet för personer utöver bolagets ordinarie personalstyrka.

2016 samverkade bolaget med Arbetsförmedlingen i samtliga sju kanalkommuner och praktikplatser/arbetsmöjligheter för ungdomar utan arbetslivserfarenhet har erbjudits. Tolv ungdomar var intresserade av praktik men endast fyra av dessa påbörjade sin praktik. Flera erbjöds sommarjobb hos andra företag eller påbörjade utbildningar bland de åtta som hoppade av.

5.5 Leverantörskedja

För att styra bolagets inköp finns bolagets etikpolicy. Där framgår bland annat ”Vi följer lagar och regler och har enbart affärsrelationer med parter som gör detsamma. Vi verkar mot alla former av korruption; som mutor, bestickning med mera. Att ge och ta emot gåvor ska präglas av försiktighet och omtanke.”

Bolaget tillämpar upphandlingsreglerna i Lag (2007:1092) om upphandling inom området vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). För upphandlingar över tröskelvärdet har juridisk expertis på bolagets uppdrag arbetat fram en upphandlingsrutin för bolaget. Vidare finns det interna styrdokumentet Riktlinjer för inköp och upphandling, där står bland annat följande att läsa:

”Vår målsättning är att göra inköp och upphandlingar av varor, tjänster och byggtreprenader på ett professionellt och affärsmässigt sätt, så att köp görs till rätt kvalitet och pris.” Där finns även tydliga befogenheter för varje funktionschef och instruktioner både för direktupphandlingar och för upphandlingar överstigande gällande tröskelvärden för LUF.

I förfrågningshandlingar ställer vi krav på rätt kompetens för arbetet och vid upphandlingar regleras bland annat:

- Vilken part som är byggarbetsmiljösamordnare i enlighet med arbetsmiljölagen.

- Krav på att entreprenörens miljöledningssystem följer SS-EN ISO 14 001:2004 alternativt är certifierade enligt detta eller motsvarande system.
- Krav på att entreprenören följer bolagets miljöpolicy.
- Begränsning av miljöstörande utsläpp.
- Skydds- och säkerhetsföreskrifter.

Göta kanalbolags fem största leverantörer under 2016 har samtliga medverkat i underhåll och upprustningsprojekt där de blivit utvalda enligt bolagets upphandlingsprocess.

Leverantör	Inköp belopp (mkr)
NCC/Ballast	19,0
NCC	11,0
Befab	8,0
Byfjorden finans/West Coast Offshore	4,1
SM Entreprenad	3,7

Inga signifikanta skillnader, jämfört med föregående års rapport, kan rapporteras avseende bolagets sätt att hantera leverantörskedjan. Ingen verksamhet är allokerad till annat land och bolaget lyder under samma typ av upphandlingsregler som tidigare.

5.6 Göta kanals attraktivitet som besöksmål

Göta kanalbolags verksamhet påverkas av många olika intressenter och har påverkan på ännu fler. Att ha en förståelse för marknadens förändring och nya krav är avgörande för att verksamheten ska utvecklas i rätt riktning. Nöjda kunder är goda ambassadörer för Göta kanals verksamhet och varumärke. Nära kontakt med marknaden är avgörande.

5.6.1 Kundnöjdhet

Styrdok.

I bolagets uppdrag enligt ägaranvisningen framgår att bolaget ska driva och förvalta Göta kanal så att dess värde som turistattraktion vidmakthålls.

Mål

För att få ett direkt mått på Göta kanals attraktivitet som besöksmål har uppdragsmål för utvalda, viktiga intressentgrupper formulerats. Kundnöjdheten mäts för intressentgrupperna fritidsbåtar, landbesökare, rederier samt företag som är medlemmar i Officiell Partner Göta kanal och de ska på en femgradig skala värdera sin nöjdhet till minst 4. Sedan tidigare finns ett hållbarhetsmål för att fritidsbåtskunderna i den årliga kundundersökningen, ska ge betyg > 4,5 på en femgradig skala, där 5 är högsta betyg, på påståendet ”Jag är som helhet nöjd med servicen från slussvärdarna”.

Trafiken på kanalen är en förutsättning för att skapa attraktionskraft för hela Göta kanalområdet därför har två mål för att säkerställa attraktiviteten fastställts:

- Per kanalsäsong ska >1700 båtar trafikera kanalen, varav >25% av det totala antalet båtar under bokningssäsong. Antal båtar är lika med antal sålda kanalbiljetter.
- Det ska bedrivas reguljär passagerarbåtstrafik på kanalens alla väsentliga delar under högsäsong.

Strategi

Bolaget ska ha en nära dialog med de viktigaste intressentgrupperna. Det är viktigt för att kunna utveckla verksamheten i rätt riktning utifrån marknadens förväntan.

Fritidsbåtar

För att driva utvecklingen av nöjda kunder och ett större antal fritidsbåtar tog bolaget 2015 fram en strategisk marknadsplan för fritidsbåtar. Fokus för 2016 var att ytterligare tydliggöra slussvärdens roll och ansvar kring service, säkerhet och helhetsansvar för att ge en tryggare båtupplevelse vid kanalen. Återkommande kunder som är anslutna till kundklubben stimuleras till nya kanalturer genom ett rabattsystem.

Syftet med en väsentlig del av resorna på kanalen under bokningssäsong är att transportera en båt, snarare än att uppleva kanalen. Specifika marknadsföringsinsatser riktas till den här kundgruppen. Marknadsföringsstrategin för upplevelsekunden är fokuserad till bland annat pressbearbetning och varumärkesuppbyggnad.

En ny prislista med lägre pris under bokningssäsong kan stimulera kunder till att välja perioden i början och slutet av sommaren.

Landbesökare

En vanlig landbesökare är cyklist och bolaget har en strategi att verka för en sammanhängande cykelled längs med Göta kanal.

Husbilbesökarna har ökat i antal under flera år och bolaget har en strategi med att tillgängliggöra fler ställplatser.

Dagbesökare omfattas i de strategier som arbetas fram i samverkansprojektet av företagen som verkar i kanalområdet. Exempel på bolagets egna strategier för landbesökare inkluderar exempelvis information om Göta kanal i olika digitala medier, skyltprogram med både historisk och praktisk information längs kanalen samt att slussområden hålls skötta och välkomnande. Även bolagets platsutvecklingsarbete tillsammans med respektive kommun är en strategi för att öka nöjdheten hos landbesökaren.

Rederier

Bolagets strategi är att skapa goda förutsättningar för rederierna att bedriva passagerarbåtstrafik på Göta kanal. Metodiken är att ha en dialog löpande och en avstämning årsvis.

Medlemsföretag

Inom ramen för företagsnätverket Officiell Partner Göta kanal arbetar medlemmarna utifrån en gemensam marknads och utvecklingsstrategi och en treårig projektplan. Bolaget är projektledare för nätverket och är lyhört för medlemmarnas önskemål genom tät dialog både på de gemensamma träffar och genom att driva gemensamma utvecklingsprojekt.

Aktivitet

Fritidsbåtar

Arbete med att tydliggöra säsongspersonalens roll och ansvar kring service, säkerhet och helhet har gjorts inom utbildningspaketet för säsongspersonalen. Att skapa en gemensam målbild och en hög servicekänsla är viktiga delar vid möte med besökare.

Under 2016 arbetade bolaget aktivt med att öka antalet medlemmar i kundklubben Slusstrappan. En utökning av antalet medlemmar innebär att bolaget kan öka dialogen och därmed få mer kunskap kring vilka frågor som är viktiga för kunden.

Föreläsningar och dialog med båtklubbar är ytterligare exempel på intressentdialog som har genomförts under året.

Annonsering på Blocket är en av de marknadsaktiviteter som görs för att lansera möjligheten för kunder som ska transportera sin båt. Hemsidan, Instagram och Facebook är verktyg som används för att arbeta med marknadsaktiviteter och stärka varumärket så det stimulerar kunder som söker upplevelser. Ett exempel är kampanjen Göta kanal – på din egen bucketlist? som gjorts under året.

Landbesökare

För att hålla de gamla dragvägarna i gott skick som cykelvägar underhålls dessa löpande av bolagets egen personal. Under 2016 startade samverkan med Visit Östergötland och Västarvet/Turistrådet Västsverige med fokus på att stärka produktutvecklingen inom cykling och vandring för den internationella marknaden.

I Söderköping startade bolaget en egen ställplats för husbilar och den har redan första sommaren haft många besökare. I Tåtorp pågår ett projekt för områdesutveckling för att skapa en mer sammanhållande och välkomnande helhet i Tåtorp. Nya bryggor och ställplatser är en del av detta. Borensberg är ett populärt resmål och här har en utökning av antalet platser för husbilar gjorts.

För att stimulera och skapa förutsättningar för produkt- och tjänsteutvecklingen i kanalområdet för dagbesökarna driver bolaget aktiviteter i samverkansprojekt.

Vidare stimuleras till evenemang längs kanalen genom att bolaget upplåter mark till olika typer av evenemangsarrangörer. Som exempel från året kan den internationella swim-climbtävlingen Red Bull Neptune Steps samt Världens Barn-galans välgörenhetsrodd, där idrottsprofiler rodde hela Göta kanal, nämnas. Loppmarknader och skördefester är återkommande aktiviteter med hög popularitet.

Pågående platsutvecklingsprojekt bidrar också till nöjdheten bland landbesökare. I Berg har både en inomhus- och en utomhusutställning invigts och en analys över området pågår.

Rederier

Med rederier och hyrbåtsföretag har årliga möten genomförts där säsongen utvärderas och framtida behov och önskemål diskuteras, vilket ligger till grund för planeringen inför kommande säsong. Löpande dialog under hela året är viktigt för att hantera angelägna frågor.

Kryssningarna med rederiernas fartyg marknadsförs av Göta kanalbolag i digitala kanaler. Rederierna inkluderas också av bolagets pressbearbetning. Fyra av rederierna har under året blivit medlemmar i Officiell Partner Göta kanal där de har stor möjlighet att påverka exempelvis marknadsföringsstrategier och aktiviteter. Rederierna bidrar också till Göta kanals attraktionskraft och aktivitetsutbud genom sina passagerarbåtsturer.

Rederierna påverkas direkt av bolagets verksamhet gällande öppettider, trafikavgifter samt skick på kanalansläggningen. Även upprustningsarbetet av kanalansläggningen inverkar på deras verksamhet.

Medlemsföretag

En viktig del av företagsnätverket Officiell Partner Göta kanal är att stärka varumärket och besöksmålet Göta kanal. Därför har det under året tagits fram en

uppdaterad varumärkesplattform med vägledning för produktutveckling som stärker varumärket Göta kanal. Tre nätverksträffar har genomförts och en arbetsgrupp med fem representanter från gruppen har medverkat i Samverkan Göta kanal kring marknadsplan och prioriteringar. Bolaget medverkar även i projekt för hållbar produktutveckling i Göta kanalområdet.

Resultat

Resultatet av de nya uppdragsmålen för kundnöjdhet samt sedan tidigare fastställt hållbarhetsmål framgår av tabellerna nedan. Kundnöjdheten för både fritidsbåtar och landbesökare klarade målet för kundnöjdheten, dvs bättre än 4,0.

Kundnöjdhet	
Intressent	År 2016
Fritidsbåtar	4,3
Landbesökare	4,5
Rederier	2,9
Medlemsföretag i Officiell Partner Göta kanal	3,6

Hållbarhetsmål	År				
Fritidsbåtskund	2016	2015	2014	2013	2012
Jag är nöjd med servicen från slussvärdarna	4,6	4,6	4,7	4,6	4,5

Fritidsbåtar

Fritidsbåtskunderna är som helhet nöjda med sin båtresa på Göta kanal, de ger samma betyg som 2015. Även hur fritidsbåtskunden upplever servicen från slussvärdarna ligger på en fortsatt hög nivå. Givet att andelen nya slussvärdarna var högre 2016 än tidigare år så är resultaten mycket positiva då vi lyckats med att utbilda personal på ett stabilt sätt i hur de hanterar service, säkerhet med mera.

Kundernas behov och önskemål skiftar mellan olika geografiska delar av kanalen. Till exempel ställs högre krav på service och närhet till nöjen/restauranger i de större, mer populära gästhamnarna medan andra kunder uppskattar att några av de mindre gästhamnarna präglas av lugn och har ett basserviceutbud. Skillnader finns även mellan de kunder som primärt ser kanalresan som en semesterupplevelse och de som primärt ser den som en transportled för fritidsbåten. Transportkunden prioriterar snabbhet medan upplevelsekunden vill göra många intressanta stopp längs kanalen. Vidare har internationella kunder många gånger ett högre informationsbehov innan resan jämfört med svenska kunder, som kan ha mer kunskap sedan tidigare om Göta kanal.

Inför 2016 var målet att bromsa den negativa utvecklingen av fritidsbåtar på kanalen, resultatet blev bättre än väntat och slutade med en ökning på fem procent. Därmed överträffades målet för den totala fritidsbåtstrafiken på Göta kanal med god marginal. Däremot är det för få båtar på bokningssäsongerna i förhållande till uppsatt mål.

Antalet medlemmar i kundklubben Slusstrappan har haft en stor ökning, vilket betyder att 2016 har kundklubben 1763 medlemmar.

Landbesökare

Under 2016 har en mätning av hur landbesökarna upplever Göta kanal gjorts. Undersökningen har även gett respondenterna en möjlighet att bidra med förbättringsförslag. Insamlingsmetod behöver ses över inför 2017.

Till säsongen 2016 tydliggjordes slussvärdens roll i ansvaret kring helhetsupplevelsen, vilket bland annat innebar ett ökat skötselansvar, detta bidrar till en trevligare miljö att vistas i. Slussvärdens aktiva roll är också en bidragande faktor för kundnöjdheten.

Rederier

Förutsättningarna för att bedriva passagerarbåtstrafik varierar lite beroende på var rederierna bedriver trafik geografiskt och värderingen landar på 2,9 i snitt. Gemensamt för rederierna är att det finns många kostnader knutna till att hålla ett fartyg i trafik med många tvingande avgifter och det är en kort sommarperiod i Sverige. Ett minskat antal passagerare och problematik med djupgående påverkar några av rederierna och två rederier anser att prissättningen behöver justeras. Flera av rederierna har haft en mycket bra juli och kan inte växa mer då, men har utrymme att öka beläggningen i juni och augusti.

Målet att reguljär passagerarbåtstrafik ska bedrivas på kanalen alla väsentliga delar under högsäsong, det vill säga 13 juni – 17 augusti 2016, är infriat.

Medlemsföretag

För medlemsföretagen i Officiell Partner Göta kanal ger den första mätningen ett utgångsläge och inför 2017 görs en översyn på vilka åtgärder som ska vidtas för att nå målet. Lyhördhet är en nyckelfaktor för att utveckla nätverket ytterligare.

Uppföljning

De för året nya uppdragsmålen kommer att mätas årligen och ger möjlighet att följa utvecklingen över tid.

Då frågorna i kundundersökningen för fritidsbåtar är återkommande från tidigare år, fungerar den även som uppföljning på de insatser som prioriterades föregående år. De senaste årens resultat indikerar att bolaget är på rätt väg då kundnöjdheten har legat stabilt på en hög nivå.

De genomförda enkäterna för samtliga kundkategorier samt återkoppling från kunder via e-post, telefon och möten dokumenteras systematiskt och används i planeringen och prioriteringen för kommande säsong.

Efter varje säsong görs utvärdering för att styra utvecklingen av produkt/tjänsteutbud och det görs prioriteringar för utveckling inom olika geografiska områden.

Påverkan inom och utanför bolaget

Signaler från kunder påverkar prioriteringar och utveckling inom bolagets alla funktioner. Fritidsbåtskunder, rederier och entreprenörer inom besöksnäringen i kanalområdet både påverkar och påverkas av bolagets kundnöjdhet.

5.6.2 Cykelled utvecklar ekoturism

I bolagets uppdrag enligt ägaranvisningen framgår att bolaget ska driva och förvalta Göta kanal så att dess värde som turistattraktion, vidmakthålls.

Ett av uppdragsmålen för hållbar besöksnäring är att:

Bolaget ska med berörda parter verka för att en sammanhängande cykelled skapas längs hela Göta kanal till år 2020 och därefter bibehållas (exempelvis att det skapas cykelleder runt sjöar eller transport med cykelbåtar, vilket möjliggör cykelpaket längs hela Göta kanal).

En sammanhängande cykelled kan uppnås genom att samverka med de två regionerna, de sju kanalkommunerna, näringslivet samt privata markägare med koppling till Göta kanal. Det är många intressenter som behöver samverka för att uppnå en internationellt gångbar cykelled och bolaget behöver ta den styrande rollen. En nationell cykelled är en konkret möjlighet att utveckla kanalområdets attraktivitet genom ekoturism.

Förarbete med att skapa en sammanhängande cykelled längs Göta kanal har pågått under året och beslut att driva fråga har tagits av i styrgruppen för Samverkan Göta kanal. Ett projekt, för att utveckla själva cykelleden, kommer att skapas under 2017.

Visit Östergötland och Västarvet/Turistrådet Västsverige har beviljats projektmedel för hållbar produktutveckling där Göta kanal omfattas med cykling och vandring. En gemensam strategi, med Göta kanalbolag för samverkan med fokus på att stärka produktutvecklingen inom cykling och vandring för den internationella marknaden, ska tas fram.

Göta kanalbolag har även fått en plats i LOK-gruppen, en sammansättning av de stora cykellederna i Sverige. Gruppen ger möjlighet till utbyte av erfarenhet och kunskap som värdefull kompetensutveckling.

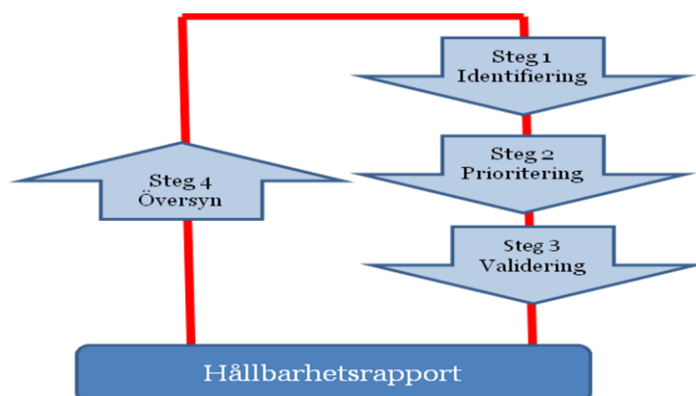

6. Process för att identifiera rapportinnehåll

Ett viktigt förhållningssätt för Göta kanalbolags arbete med hållbarhetsredovisningen är att rapporten ska vara transparent för läsaren. Därför beskrivs här arbetsprocessen som har varit under 2016 för denna rapport. För djupare läsning hur potentiella områden identifierades och prioriterades hänvisas till bolagets årsredovisning 2014.

6.1 Identifiering av potentiella områden

Under 2014 valde bolaget att byta till GRI:s nya regelverk; G4, core-nivå. För att fokusera och möjliggöra jämförelser har bolaget fortsatt arbetet med samma fokusområden 2016. Göta kanalbolag har också valt att följa upp och redovisa de hållbarhetsmål som bolagsstyrelsen antog i december 2013 under de olika fokusområdena. Nytt för 2016 är att nya ekonomiska- och uppdragsmål från ägaren fastställts på bolagsstämman 2016. Arbetet med dessa redovisas i denna rapport. Som en följd av detta har bolaget valt att lägga till en GRI-indikator inom arbetssäkerhet; PR2 rapporterade tillbud inom hälsa och säkerhet.

6.1.1 Väsentlighetsmatris

Utifrån GRI:s regelverk gjorde ledningen en analys av bolagets intressenter samt väsentliga GRI-aspekter. När de viktigaste intressenterna utifrån GRI:s regelverk hade identifierats fick även ett urval av de utvalda intressentgrupperna värdera vilka GRI-aspekter som var viktigast utifrån deras respektive perspektiv. Det sammanställda resultatet av intressenternas och ledningens analys av väsentliga aspekter som gjordes under 2014 framgår av bilden nedan, med tillägg av PR2 från 2016.

Förteckning över huvudsakliga intressenter

Göta kanalbolag har breda affärsområden och en verksamhet som berör och engagerar allmänheten. Därför går det som en röd tråd genom verksamheten att ha hög perception för vad olika intressentgrupper anser om verksamheten.

Nedan listas de intressenter som bolagsledningen fastställt som de mest relevanta utifrån GRI:s regelverk. Notera att andra intressenter kan vara lika viktiga, men utifrån andra bedömningsgrunder, och har därför inte inkluderats i denna förteckning. Se årsredovisningen för 2014 för en beskrivning av hur intressenterna har identifierats och prioriterats samt hur intressenterna har involverats. Beskrivningar av intressentdialoger med respektive grupp återfinns där respektive grupp omnämns i rapporten.

Staten
Rederier
Kommersiella hyresgäster
Leverantörer
Kanalkommuner

Medlemsföretag i Officiell Partner Göta kanal
Bolagets personal som arbetar året runt
Bostadshyresgäster
Fritidsbåtskunder

De aspekter som de externa intressenterna prioriterade som de viktigaste:

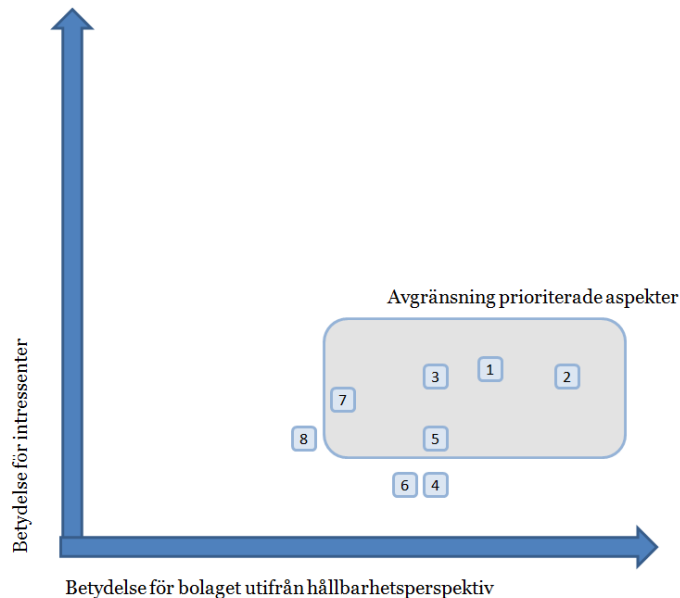
EC1: Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde inklusive intäkter, rörelsekostnader, ersättning till anställda, gåvor, andra samhällsinvesteringar, balanserad vinst samt betalning till finansär/regering.

EC4: Väsentligt stöd från det allmänna. Här redovisas de anslag bolaget får från sin ägare, staten. Redovisning av vad bolaget gör för de statliga anslagen.

EN11: Mark som bolaget äger eller förvaltar i eller i anslutning till områden med hög biologisk mångfald eller skyddade områden.

PR5: Resultat av kundnöjdhetsundersökning. Redovisning av årliga kundnöjdhetsundersökningar.

När de externa intressenternas prioriteringar sammanställs med bolagsledningens prioriteringar framkommer en samlad bild av vilka aspekter som ska inkluderas i bolagets hållbarhetsredovisning, se grå rutan i bilden nedan. Det är dessa aspekter som fokuseras i redovisningen samt ett tillägg av PR2, rapporterade tillbud inom hälsa och säkerhet.

1. Ekonomisk prestation: EC1; Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde, EC2; Risker och möjligheter kopplade till klimatförändringar, EC4; Väsentligt stöd från det allmänna.
2. Produkt/tjänstemärkning: RP5; Resultat av kundnöjdhetsenkäter.
3. Biologisk mångfald: EN11; Mark som bolaget äger eller förvaltar i eller i anslutning till områden med hög biologisk mångfald eller skyddade områden.
4. Spillvatten/avfall: EN 23; Total mängd avfall fördelat på kategori och deponeringsmetod.
5. Anställning: LA1; Total personalstyrka fördelat på åldersgrupp, kön och region.
6. Personalsäkerhet/hälsa: LA7; Arbetstagare med hög risk för olyckor eller sjukdom relaterat till arbetet. PR2; Tillbud inom hälsa och säkerhet.
7. Utbildning: LA9; Utbildningstimmar per anställd per år fördelat på kön och personalkategori.
8. Upphandling: EC9; Andelen lokala leverantörer inom signifikanta områden.

6.1.2 Validering

Hela årsrapporten inklusive hållbarhetsrapporten granskas externt. Hållbarhetsrapporten granskas utifrån GRI:s internationella regelverk G4 av revisionsbyrån EY. Se Revisors rapport över översiktlig granskning av AB Göta kanalbolags hållbarhetsredovisning, på sidan 62. Bolaget är för närvarande inte involverade på ledande positioner inom internationella initiativ rörande hållbarhetsfrågor.

6.2 Översyn

Utifrån utvärdering från hållbarhetsarbetet för 2016 har bolaget arbetat vidare med styrning av aspekterna. Under 2016 har bolaget fokuserat på varför de utvalda aspekterna är viktiga och vad som ska åstadkommas med dessa samt hur bolaget ska styra arbetet via mål, policys, åtaganden, ansvarsområden, resurser, medel och genom specifika aktiviteter föra arbetet med hållbarhet vidare. För att ge läsaren en djupare förståelse för verksamheten har rapporten utvecklats med mer bakgrundsinformation och problematisering av aktuella indikatorer.

7. Om hållbarhetsredovisningen

Här finns bakgrundinformation till Göta kanalbolags hållbarhetsredovisning samlad.

AB Göta kanalbolag (i denna rapport kallad Göta kanalbolag eller bolaget) har sitt huvudkontor placerat i Motala.

7.1.1 Inga signifikanta förändringar

Inga signifikanta förändringar av bolagets ägande, struktur eller verksamhet kan rapporteras för redovisningsperioden. Anläggningen och verksamheten är förlagd till samma geografiska platser som tidigare och inga anläggningar har lagts ner eller flyttats under året. Det har inte funnits anledning att i efterhand göra några förändringar av den text som publicerades i bolagets hållbarhetsredovisning för 2015. Under 2016 har bolaget gått från redovisningsprincipen K2 till regelverket RFR2. Förändringen har störst påverkan för rapportering hur anslagen nyttjas. Då flera mål är nya för året saknas jämförelseår på flera ställen i denna rapport, vilket kommer att åtgärdas kommande års rapportering.

7.1.2 Försiktighetsprincipen

Bolaget utgår från försiktighetsprincipen i miljöpolicy, som har antagits av bolagsstyrelsen. Miljöbalkens hänsynsregler, särskilt andra paragrafen angående krav på kunskap, beaktas här. Varje funktionschef ansvarar för att informera och utbilda sina medarbetare i de policy och riktlinjer som är fastställda för bolaget.

Inom Göta kanalbolag är ambitionen att hålla en stark miljöprofil så att många kommande generationer ska få ta del av det unika kulturhistoriska byggnadsverket. Säkerhetsfrågor kopplade till anläggningens skick är en stående punkt på styrelsens agenda. Här inkluderas även risker kopplade till ökad nederbörd och flöden, som delvis kan orsakas av förändringar i klimatet.

Riskhantering och kontrollaktiviteter

Riskbedömning är en kontinuerlig process i hela organisationen. Bolaget gör löpande riskanalyser där riskerna identifieras och klassificeras utifrån riskens sannolikhet och konsekvens. Den framtagna riskbedömningen styr nivån och kraven på uppföljning och kontroller, som görs via anläggningsavdelningen eller projektorganisationen för Göta kanal 2.0, för att säkerställa bolagets verksamhet. Kontrollaktiviteter, där ledningens uppföljning görs med de verksamhetsansvariga i bolaget, sker vid regelbundna möten, där bland annat verksamheten och dess ekonomiska ställning behandlas samt dess risker och möjligheter.

7.2 Medlemskap

Som en del i bolagets engagemang i att utveckla besöksnäringen är Göta kanalbolag medlemmar ibland annat Inland Waterways International, Sveriges och Norges kanaler samt Riksföreningen Gästhamnar Sverige.

8. Finansiella rapporter

Bolagets verksamhet omfattar kanal-och fastighetsförvaltning samt skogsförvaltning vid sida av upprustning och underhåll av kanalanläggningen. Alla rörelsegrenarna rapporteras som en enhet och konsolideras i en gemensam resultat- och balansräkning som omfattas i rapporten.

Bolagets intäkter för 2016 uppgår till 47 (62) miljoner kronor. Från 2016 rapporterar bolaget enligt regelverket RFR2 vilket påverkar redovisningen av erhållna anslag. Merparten av anslagen hanteras enligt RFR2 på balansräkningen. Det påverkar rapporteringen av bolagets intäkter då anslagen tidigare redovisades som intäkter enligt ramarna för regelverket K2.

Göta kanalbolags samtliga intäkter återinvesteras i verksamheten och bolagets bidrag till samhället är 36,3 (36,8) miljoner kronor 2016. Inträdet till besöksmålet Göta kanal är gratis. Under föregående år fanns mindre intäkter av engångskaraktär.

De förändringar som skett under redovisningsperioden är bytet av regelverk för redovisning från K2 till RFR2. I övrigt är avgränsningar, omfattning eller mätmetoder är samma jämfört med föregående år. Alla belopp i detta kapitel redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

8.1 Förslag till resultatdisposition

Förslag till resultatdisposition	
Balanserad vinst	4 044
Årets resultat	2
	4 046
Styrelsen föreslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs:	4 046

8.2 Resultaträkning

Resultaträkning	1		
	Not	2016	2015
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		35 069	34 959
Övriga rörelseintäkter		<u>12 085</u>	<u>27 397</u>
	2	47 154	62 356
Rörelsens kostnader			
Externa kostnader	3, 4	-19 779	-39 980
Personalkostnader	5	-24 139	-22 308
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		<u>-3 151</u>	<u>-2 665</u>
		-47 069	-64 953
Rörelseresultat	2	85	-2 597
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		10	4
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-88</u>	<u>-183</u>
		-78	-179
Resultat efter finansiella poster		7	-2 776
Skatt på årets resultat	6	0	0
Skatt på föregående års resultat		-5	-6
Årets resultat		2	-2 782
Varav hänförligt till bolagets aktieägare		2	-2 782

8.3 Balansräkning

Balansräkning		1		
		Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Programvara biljetthantering	7	<u>1 451</u>	<u>1 710</u>	
		1 451	1 710	
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark	8	54 672	47 474	
Maskiner och inventarier	9	<u>1 367</u>	<u>1 767</u>	
		56 039	49 241	
Finansiella anläggningstillgångar				
Långfristig placering	10	<u>0</u>	<u>2</u>	
		0	2	
Summa anläggningstillgångar		57 490	50 953	
Omsättningstillgångar				
Varulager m.m.				
Souvenir-, virkes-, och bränslelager		<u>727</u>	<u>757</u>	
		727	757	
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar		716	2 301	
Övriga fordringar	11	4 797	1 455	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	<u>1 895</u>	<u>1 836</u>	
		7 408	5 592	
Kassa och bank	13	0	460	
Summa omsättningstillgångar		8 135	6 809	
Summa tillgångar		65 625	57 762	

Eget kapital och skulder**Eget kapital**

Bundet eget kapital		
Aktiekapital (29 272 aktier)	4 391	4 391
Reservfond	30 878	30 878
	35 269	35 269
Fritt eget kapital		
Balanserat resultat	4 044	6 826
Årets resultat	2	-2 782
	4 046	4 044
Summa eget kapital	39 315	39 313

Kortfristiga skulder

Checkkredit, utnyttjad	3 452	0
Leverantörsskulder	14 105	7 058
Övriga skulder	4 699	7 576
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	4 054
Summa kortfristiga skulder	26 310	18 449

Summa eget kapital och skulder 65 625 57 762

8.3.1 Rapport förändring av eget kapital

Eget kapital

2016	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Belopp vid årets ingång	4 391	30 878	6 826	-2 782	39 313
Resultatdisposition	0	0	-2 782	2 782	0
Årets resultat	0	0	0	2	2
Belopp vid årets utgång	4 391	30 878	4 044	2	39 315
2015	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Belopp vid årets ingång	4 391	30 878	6 825	1	42 095
Resultatdisposition			1	-1	
Årets resultat	0	0	0	-2 782	-2 782
Belopp vid årets utgång	4 391	30 878	6 826	-2 782	39 313

Aktiekapitalet består av 29 272 aktier.

8.4 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	7	-2 776
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar	3 151	2 665
Reavinst		
	3 158	-111
Betald/erhållen inkomstskatt	-5	-6
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	3 153	-117
Förändring av varulager	30	16
Förändring av fordringar	-1 816	-1 442
Förändring av kortfristiga placeringar		0
Förändring av rörelseskulder	4 410	-2 184
Summa förändringar	2 624	-3 610
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5 777	-3 727
Investeringsverksamheten		
Förvärv/investering av anläggningstillgångar	-9 841	-4 610
Avyttring/utrangering av anläggningstillgångar	150	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-9 691	-4 610
Finansieringsverksamheten		
Förändring av långfristig fordran	2	5 009
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	2	5 009
Årets kassaflöde	-3 912	-3 328
Likvida medel vid årets början	460	3 788
Likvida medel vid årets slut	-3 452	460

8.5 Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande. Detta innebär att årsredovisningslagen, tillämpliga delar av OMX Nordic Exchange Stockholm AB:s noteringsavtal samt i huvudsak rekommendationer och principerna för regelverket RFR2 har tillämpats. Principerna har förändrats från 2015 då bolaget följde regelverket BFNAR 2008:1, K2.

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar, skulder samt avsättningar har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att erhålla. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Ersättning i form av ränta eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Hysesintäkter

Hysesintäkter för förvaltningsfastigheterna redovisas linjärt i enlighet med villkoren som anges i gällande hyresavtal.

Kanal- och fastighetsrörelsen

Intäkterna från kanalverksamheten avser kanal- och hamnavgifter, ersättningar för manövrering av broar från Trafikverket och kommuner. Dessutom ingår intäkter från båtuppläggning och försäljning av böcker och souvenirer.

För fastighetsrörelsen redovisas arrenden för jakt och fiske, upplåtelse av mark, jordbruksarrenden och anläggningsarrenden samt uthyrning av bostadsbyggnader och försäljning av mark och fastigheter. Här redovisas även hyresintäkter från näringsfastigheter, vandrarhem, camping och caféer.

Här redovisas även samverkansprojektet för marknadsföring Längs Göta kanal och Sveriges och Norges kanaler.

Skogsrörelsen

Intäkter som redovisas för skogsrörelsen är avverkning av skog.

Kanalupprustning och underhåll

Erhållna anslag kommer från staten, regionförbund, kommuner och länsstyrelse. Merparten av anslagen hanteras via balansräkning i en projektredovisning där anslagen allokteras till de olika projekten. Underhållsprojekt av mindre karaktär hanteras i resultaträkningen. Anslag från staten redovisas till verkligt värde när anslaget erhålls och företaget har uppfyllt de villkor som är förknippade med detta.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar samt immateriella anläggningstillgångar såsom programvara redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Mark avskrivs inte.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med beaktande av väsentligt restvärde. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	25 år
Bostadsbyggnader	50 år
Komponenter i byggnader	10 år
Förvaltningsfastigheter	33 år
Maskiner och inventarier	5 år
Programvara	5 år

Leasing

Leasingavtal redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2000:4. Samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Det innebär att leasingavgiften kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans beaktas.

Nyckeltalsdefinitioner

Justerat eget kapital

Eget kapital med tillägg för obeskattade reserver som reducerats med uppskjuten skatt.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i procent av genomsnittligt justerat eget kapital.

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Not 2 Nettoomsättningens fördelning

Rörelsens intäkter och resultat per rörelsegrän fördelar sig enligt följande:

Rörelseresultat				
	Rörelseresultat		Rörelsens intäkter	
	2016	2015	2016	2015
Kanal- och fastighetsrörelsen	-4 852	-4 310	29 044	30 621
Kanalupprustning och underhåll	0	-3 766	10 900	25 585
Kanal- och fastighetsrörelsen totalt	-4 852	-8 076	39 944	56 206
Skogsrörelsen	4 937	5 479	7 210	6 150
Totalt	85	-2 597	47 154	62 356

Under 2015 genomförde bolaget nödvändigt underhåll för ett högre belopp än vad anslag och finansiering täckte. Från 2016 rapporterar bolaget enligt regelverket RFR2 och hanterar merparten av anslagen för upprustning via balansräkningen. Mer om anslagsfinansierad upprustning på sidan 18 Väsentligt stöd från det allmänna.

Not 3 Leasingavtal

Årets bokförda kostnader för leasing uppgår till 611 tkr (911 tkr) kronor. Genom Handelsbanken Finans AB har AB Göta kanalbolag en limit avseende fordonsparken med 3 000 tkr (3 000 tkr).

Not 4 Arvode till revisorer

Ernst & Young AB		
	2016	2015
Revisionsuppdraget	111	96
Annan revisionsverksamhet	25	25
Skatterådgivning	0	0
Övriga tjänster	55	0
	191	121

Under början av 2016 har Ernst & Young AB bistått bolaget med en utredning om olika redovisningsprinciper och tillämpningen av dessa.

Not 5 Anställda och personalkostnader

Medeltal anställda		
	2016	2015
Män	24	23
Kvinnor	14	14
	38	37

På årsbasis arbetar en tjänstemän 80 procent av heltidstjänst.

Löner och andra ersättningar		
	2016	2015
Styrelse	407	306
(varav tantiem)	0	0
Vd	1 327	1 181
(varav tantiem)	0	0
Övriga anställda	14 530	13 973
	16 264	15 460

På bolagsstämman 2016 höjdes styrelsens arvoden samt beslut fattades om arvode för ledamöter i det nystartade revisionsutskottet. Avgående vd, Anders Donlau har kvarstått i bolaget som projektledare för renoveringsprojektet Göta kanal 2.0 under perioden september-december, vilket påverkar nivån på löner och andra ersättningar.

Sociala kostnader		
	2016	2015
Pensionskostnader för styrelse	0	0
Pensionskostnader för Vd	500	477
Pensionskostnader för övriga anställda	1 182	1 150
Övriga sociala kostnader	5 257	4 517
	6 939	6 144

Effekterna av ändrade regler för sociala avgifter påverkar bolagets kostnader från 2015 då merparten av de säsongsanställda är i den yngre gruppen som var rabatterade tidigare.

Uppllysning om sjukfrånvaro		
	2016	2015
Sjukfrånvaro i procent av total arbetstid	1,5%	2,0%
Andel sjukfrånvaro med sammanlagd tid över 60 dagar	0,0%	19,8%
Andel sjukfrånvaro för kvinnor	1,2%	1,3%
Andel sjukfrånvaro för män	1,7%	2,4%
Andel sjukfrånvaro för anställda i åldern 29 år eller yngre	1,1%	1,4%
Andel sjukfrånvaro för anställda i åldern 30-49 år	2,3%	1,7%
Andel sjukfrånvaro för anställda i åldern 50 år eller äldre	1,3%	3,3%

Under året har ingen sjukfrånvaro varit längre än 60 dagar. Endast en sjukskrivning är längre än 14 dagar och beror inte på olycksfall i arbetet.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
	2016-12-31	2015-12-31
Andel kvinnor i styrelsen	56%	56%
Andel män i styrelsen	44%	44%
Andel kvinnor bland chefer	40%	40%
Andel män bland chefer	60%	60%

Uppgifterna avser förhållandet på balansdagen.

Not 6 Skatt

Skatt på årets resultat		
	2016	2015
Aktuell skatt	5	6
Uppskjuten skatt	0	0
	5	6
Avstämning effektiv skatt		
	2016	2015
Redovisat resultat före skatt	7	-2776
Skatt på redovisat resultat		
Enligt gällande skattesats 22%	2	0
Ej avdragsgilla kostnader	11	5
Ej skattepliktiga intäkter	0	
Nyttjad del av underskott	-13	-5
Justering av ändrad skatt föregående år	5	6
Summa effektiv skatt	5	6

Not 7 Programvaror

Programvaror för biljetthantering		
	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 371	1 726
Årets anskaffningar	269	467
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Pågående programutveckling	0	178
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 640	2 371
Ingående avskrivningar	-661	-223
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-528	-438
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 189	-661
Utgående redovisat värde	1 451	1 710

Not 8 Byggnader och mark

Byggnader och mark		
	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	79 295	76 732
Årets anskaffningar	9 362	2 532
Försäljningar/utrangeringar		
Pågående investering		31
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	88 657	79 295
Ingående avskrivningar	-31 821	-30 025
Försäljningar/utrangeringar		
Årets avskrivningar	-2 164	-1 796

Utgående ackumulerade avskrivningar	-33 985	-31 821
Utgående redovisat värde	54 672	47 474

Taxeringsvärden fastigheter		
Skogsfastigheter	173 686	173 054
Mark	32 206	31 442
Byggnader	26 836	26 836
Åker- och betesmark	305	380
	233 033	231 712

Not 9 Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier		
	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	8 552	7 150
Årets anskaffningar	210	1 402
Försäljningar/utrangeringar	-1 770	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 992	8 552
Ingående avskrivningar	-6 785	-6 354
Försäljningar/utrangeringar	1 619	
Årets avskrivningar	-459	-431
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 625	-6 785
Utgående redovisat värde	1 367	1 767

Not 10 Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar		
	2016-12-31	2015-12-31
Fast räntekonto Handelsbanken	0	2
	0	2

Not 11 Övriga fordringar

Övriga fordringar		
	2016-12-31	2015-12-31
Skattekonto	2 259	207
Mervärdesskatt	2 538	1 248
	4 797	1 455

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna intäkter	291	274
Övriga förutbetalda kostnader	1 604	1 562
	1 895	1 836

Not 13 Checkräkningskredit

Checkräkningskredit		
	2016-12-31	2015-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit	20 000	20 000

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna löner	0	0
Upplupna semesterlöner	1 428	1 222
Upplupna sociala avgifter	857	707
Upplupna kostnader	935	59
Förutbetalda intäkter	834	1 827
	4 054	3 815

Not 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Säkerheter ställda för egna skulder till kreditinstitut		
	2016-12-31	2015-12-31
Fastighetsinteckningar	20 000	20 000
Eventalförpliktelser (ansvarsförbindelser)	Inga	Inga

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

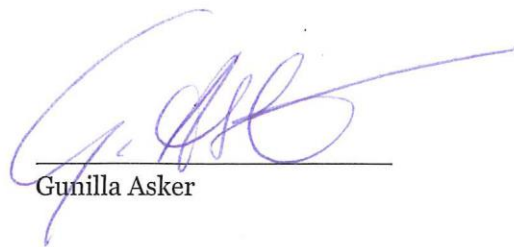
Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets slut fram till dess att årsredovisningen tagits fram.

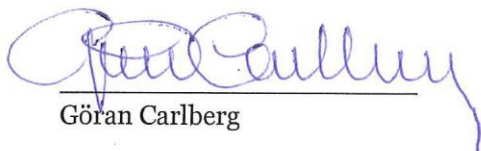
Linköping den 20 mars 2017

Elisabeth Nilsson, ordförande

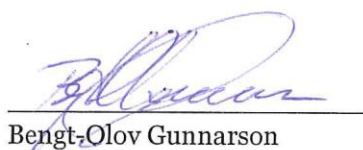
Gunilla Asker

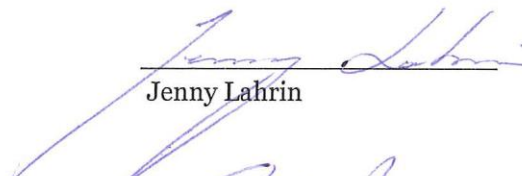
Göran Carlberg

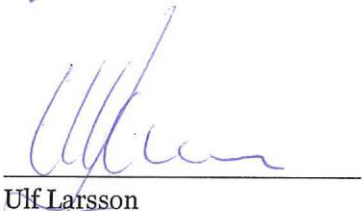
Anna Ernestam

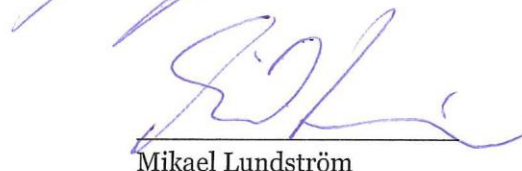
Bengt-Olov Gunnarson

Jenny Lahrin

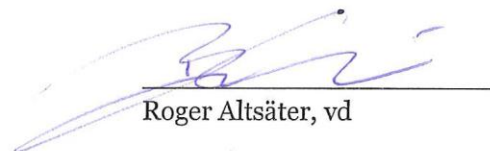
Ulf Larsson

Mikael Lundström

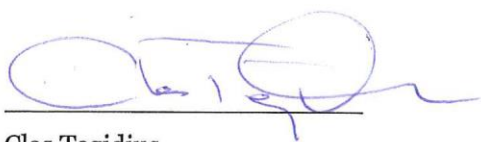
Sofia Ring

Roger Altsäter, vd

Vår revisionsberättelse har angivits den 20/3 2017.

Ernst & Young AB

Clas Tegidius

Auktoriserad revisor

9. Bolagsstyrningsrapport

Vid årsstämman den 25 april 2016 fastställde styrelsen balans- och resultaträkningen samt hållbarhetsredovisningen. Utöver det konstituerande mötet har bolagsstyrelsen under 2016 haft fyra ordinarie sammanträden. På initiativ av ordföranden, enskilda ledamöter eller vid kundens behov sammankallas även styrelsen till extra styrelsemöte. Så har varit fallet vid tre tillfällen 2016. Styrelsen har haft extra styrelsemöte den 4 februari, samt per capsulam den 5 februari och per telefon den 12 april. Styrelsen utses av ägaren med undantag för arbetstagarrepresentanter. Aktieutdelning är inte aktuellt för Göta kanalbolag, det överskott som genereras i verksamheten återinvesteras i arbetet med att bevara det kulturhistoriska byggnadsverket.

9.1.1 Styrelsens arbetsformer

Göta kanalbolags styrelse tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning från 2005, reviderad 2016, Statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande 2017 och styrelsearbetet utförs i enlighet med ägarens utgivna policys. Avvikelse finns gällande att bolaget inte rapporterar kvartalsvis samt att styrelsen har gjort bedömningen att internrevision inte behövs. Arbetsordning som bland annat reglerar arbetsfördelning mellan styrelsen, styrelsens ordförande och vd fastställs årligen vid styrelsens strategimöte. Årlig bedömning av enskilda ledamöters och styrelsens effektivitet/arbete.

Styrelseledamöternas oberoende

Staten gör i sin ägarpolicy ett undantag i förhållande till Svensk kod för bolagsstyrning, och det är att styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare inte redovisas. Denna riktlinje i koden syftar i all huvudsak till att skydda minoritetsägare. I statligt helägda företag saknas därför skäl att redovisa denna form av oberoende.

Utskott i styrelsen

Koden för bolagsstyrning anger att ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott ska inrättas. Det är varje styrelses ansvar att bedöma behovet av att inrätta ett sådant utskott. Styrelsen har gjort bedömningen att inrätta ett revisionsutskott för Göta kanalbolag från 2016.

Styrelsens arvode

Styrelsens arvoden bestäms av årsstämman. Beslutade arvoden för 2016 har erlagts enligt följande: Styrelseordförande 70 000 kr per år, styrelseledamot 50 000 kr per år. Arvode för arbete inom revisionsutskottet utgår med 20 000 kr till utskottets ordförande och 15 000 kr till ledamot. Arvode utgår inte till styrelseledamot som är anställd på Regeringskansliet eller arbetstagarrepresentanter.

Val av styrelse

För de av staten helägda bolagen tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Denna process ersätter Svensk bolagskods principer som berör beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer. Det är alltså ägaren som nominerar alla styrelsekandidater som därefter väljs av stämman.

Val av revisorer

Ansvaret för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Det praktiska arbetet med upphandlingen hanteras av bolagets ekonomifunktion. Ägarens representant följer alla stegen i upphandlingsprocessen från upphandlingskriterier till urval och utvärdering. Det slutgiltiga beslutet om revisorer fattas av ägaren på stämman.

9.2 Presentation av styrelsen

Göta kanalbolags styrelse och vd: Roger Altsäter, vd, Göran Carlberg, Mikael Lundström, Elisabeth Nilsson, ordförande, Jenny Lahrin, Bengt-Olov Gunnarson och Sofia Ring. Saknas på bilden: Gunilla Asker och Anna Ernestam, Ulf Larsson.

Elisabeth Nilsson styrelseordförande

Född 1953, invald i styrelsen 2011.
Landshövding i Östergötlands län.

Styrelseledamot i Outokumpu OY,
Exportkreditnämnden,
Barndiabetesfonden, Boliden AB,
ledamot i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien IVA.
Styrelseordförande i Övralidsstiftelsen,
Risbergiska donationsfonden,
Tåkernfonden, Slotts- och
Domkyrkomuseet, Medevi Brunnsmiljö.

Gunilla Asker

Född 1962, invald i styrelsen 2013.
vd Svenska Dagbladet.

Styrelseordförande i A Perfect Guide Scandinavia AB, A Perfect Guide Sales Scandinavia AB. Styrelseledamot i Aftenposten AS, Compricer AB, Schibsted Tillväxtmedier

Annonsförsäljning AB, Personal Finance Sverige AB Codan AB. Suppleant i Bring Citymail Stockholm AB, TT Nyhetsbyrå AB.

Göran Carlberg

Född 1964, invald i styrelsen 2015.
Avdelningschef Exploateringskontoret Stockholms Stad.

Styrelseordförande i Accomodo Fastigheter AB, Accomodo Fastigheter Malmbäck AB, Platja AB.

Anna Ernestam

Född 1962, invald i styrelsen 2015.
CFO för Svenska Röda Korset.

Bengt-Olov Gunnarson

Född 1951, invald i styrelsen 2015.
Lantbrukare.

Styrelseordförande i Lantmännen ek för.
Ledamot i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Viking Malt Oy,

Viking Malt AB, Hauptgenossenschaft Nord AG, Gunnarsons Jordbruk AB, Gunnarsons Vindkraft AB.

Jenny Lahrin

Född 1971, invald i styrelsen 2013.
Kansliråd vid Näringsdepartementet.

Styrelseledamot i Vattenfall AB och SOS Alarm Sverige AB.

Ulf Larsson

Född 1954, invald i styrelsen 2011.
Vd Vikingaliv AB

Styrelseledamot i Vikingaliv AB med dotterbolag, Hydroscand Group AB, Hydroscand Sverige AB samt dotterbolag i koncernen.

Mikael Lundström

Född 1961, invald i styrelsen 2011.
Vd NAI Svefa AB.

Styrelseordförande Fasticon AB och Sensa Corporate Advisors AB. Ledamot Elof Hansson Holding AB och Specialfastigheter Sverige AB.

9.2.1 Arbetstagarrepresentant

Sofia Ring, Född 1977, invald i styrelsen 2016. Ordinarie tjänst på Göta kanalbolag: Arbetschef Östergötland.

Förändringar ledamöter

Vid årsstämman den 25 april 2016 invaldes Sofia Ring som arbetstagarrepresentant och Karin Nybrolin valdes till suppleant för arbetstagarerna. I övrigt inga förändringar av styrelseledamöter.

SEKO har för närvarande valt att inte ha någon representant i styrelsen.

9.2.2 Revisor

Ernst & Young AB med Clas Tegidius som huvudansvarig sedan 2011.

Född 1966, auktoriserad revisor.

Andra uppdrag: Motala Ströms Installations AB, Danagård Litho AB, Åhlin & Ekeroth Byggnads AB, Fergas AB, Strabag Sverige AB, Forsbecks AB och Runsvengruppen AB.

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till bolagsstämman i AB Göta Kanalbolag, org. nr 556197-7587

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2016 (räkenskapsåret 2016-12-31) och för att den är upprättad i enlighet med "Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande" (ägarpolicy).

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Den information som är obligatorisk enligt ägarpolicy är förenlig med årsredovisningen.

Motala den 20 mars 2017

Ernst & Young AB

Clas Tegidius
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i AB Göta Kanalbolag, org.nr 556197-7587

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för AB Göta Kanalbolag för år 2016 (räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31).

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AB Göta Kanalbolags finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till AB Göta Kanalbolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av AB Göta Kanalbolag för år 2016 (räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31) samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till AB Göta Kanalbolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Motala den 20 mars 2017

Ernst & Young AB

Clas Tegidius
Auktoriserad revisor

Revisorsyttrande om huruvida årsstämmans riktlinjer om ersättningar till ledande befattningshavare har följts

Till årsstämman i AB Göta Kanalbolag, org.nr 556197-7587

Vi har granskat om styrelsen och verkställande direktören för AB Göta Kanalbolag under år 2016 (räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31) har följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställts på årsstämman den 21 mars 2016.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att riktlinjerna följs och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att tillse att riktlinjerna följs.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att lämna ett yttrande, grundat på vår granskning, till årsstämman om huruvida riktlinjerna har följts. Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 8 Granskning av ersättningar till ledande befattningshavare. Denna rekommendation kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför granskningen för att uppnå rimlig säkerhet att årsstämmans riktlinjer i allt väsentligt följts.

Granskningen har omfattat bolagets organisation för och dokumentation av ersättningsfrågor för ledande befattningshavare, de nya beslut om ersättningar som fattats samt ett urval av de utbetalningar som gjorts under räkenskapsåret till de ledande befattningshavarna. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska genomföras, bland annat genom att bedöma risken för att riktlinjerna inte i allt väsentligt följts. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevant för riktlinjernas efterlevnad i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll.

Vi anser att vår granskning ger oss rimlig grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Vi anser att styrelsen och den verkställande direktören för AB Göta Kanalbolag under 2016 (räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31) följt de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som fastställdes på årsstämman den 21 mars 2016.

Motala den 20 mars 2017

Ernst & Young AB

Clas Tegidius
Auktoriserad revisor

Revisors rapport över översiktlig granskning av AB Göta kanalbolags hållbarhetsredovisning

Till AB Göta kanalbolag

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i AB Göta kanalbolag att översiktligt granska AB Göta kanalbolagets hållbarhetsredovisning för år 2016. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning till de områden som hänvisas till i GRI index på sidorna 63-64.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 41, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 *Bestyrkande av hållbarhetsredovisning* utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och god revisionsd i övrigt har. Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen. Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Motala den 20 mars 2017

Ernst & Young AB

Clas Tegidius
Auktoriserad revisor

Outi Alestalo
Specialistmedlem i FAR

10. GRI-innehållsförteckning

Göta kanalbolags årsredovisning med hållbarhetsrapport i enlighet med GRI:s regelverk G4 på core-nivå är externt granskad av revisionsbyrån EY. Se revisionsrapporter på sidan 62.

Allmänna standardupplysningar, profilindikator	Sidreferens
Strategi och analys	
G4-1. Vd har ordet.	7
Organisationsprofil	
G4-3. Organisationens namn.	3
G4-4. Varumärket och de viktigaste produkterna/tjänsterna.	10
G4-5. Placering av bolagets huvudkontor.	40
G4-6. Länder där bolaget har verksamhet.	10
G4-7. Ägarstruktur och företagsform.	9
G4-8. Marknader som bolaget är verksamt på.	10
G4-9. Organisationens storlek.	5, 10
G4-10. Total personalstyrka.	24
G4-11. Andel anställda med kollektivavtal.	24
G4-12. Organisationens leverantörskedja.	28
G4-13. Förändringar i bolaget eller leverantörskedjan.	28
G4-14. Försiktighetsprincipens tillämpning.	40
G4-15. Medlemskap i hållbarhetsinitiativ.	37
G4-16. Engagemang i organisationer.	40
Identifierade väsentliga aspekter och avgränsningar	
G4-17. Finansiella rapporter.	41
G4-18. Process för väsentlighetsanalys.	36
G4-19. Identifierade väsentliga aspekter.	36
G4-20. Avgränsningar inom bolaget.	15, 17, 20, 23, 28, 33
G4-21. Avgränsningar utanför bolaget.	15, 17, 20, 23, 28, 33
G4-22. Effekter av förändringar av information i tidigare redovisningar.	40
G4-23. Väsentliga förändringar jämfört med föregående rapport.	36

Intressentdialog			
G4-24. Intressentgrupper som involverats av bolaget.		36	
G4-25. Identifiering och urval av intressenter.		36	
G4-26. Tillvägagångssätt för att involvera intressenter.		36	
G4-27. Viktiga områden.		36	
Rapporteringsprofil			
G4-28. Redovisningsperiod.		3	
G4-29. Senaste utgivna rapport.		3	
G4-30. Redovisningscykel.		3	
G4-31. Kontaktperson för redovisningen.		3	
G4-32. GRI-innehållsförteckning.		64	
G4-33. Externt bestyrkande av redovisningen.		62, 64	
Styrning			
G4-34. Bolagsstyrningsrapport.		56	
Etik och integritet			
G4-56. Policydokument.		12	
Specifika standardupplysningar, väsentlig aspekt	Indikator	Sidreferens	DMA
Ekonomiskt			
Ekonomiska resultat.	EC1	15	15
	EC2	16	15
	EC4	18	15
Ekologiskt			
Biologisk mångfald.	EN11	20	20
Socialt- arbetsvillkor			
Anställning.	LA1	24	24
Utbildning.	LA9	24	24
Produktansvar			
Produkt- och tjänstmärkning.	PR5	29	29
Produkt- och tjänstmärkning.	PR2	24	24

